

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
TOMASZ CHRÓSTNY**

RŁO.611.1.2024.MD

Łódź, dnia 16 grudnia 2024 r.

Wersja jawna

DECYZJA nr RŁO 3/2024

I. Na podstawie art. 23b ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

uznaje się postanowienia wzorców umów stosowane przez Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, o treści:

1. **„Podstawą do wystawienia faktury VAT w wysokości łącznego wynagrodzenia określonego w §2 ust. 2, pomniejszonego o kwotę wpłaconą w myśl ust. 3 powyżej, z tytułu realizacji przez Wykonawcę Umowy, jest podpisanie protokołu odbioru końcowego. Strony ustalają termin płatności ww. kwoty na 2 dni od daty wystawienia faktury VAT.”**

§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”;

2. **Zamawiający oświadcza, że zapoznał się z treścią OWS oraz umowy, wskazuje, że zapisy umowy zostały z nim indywidualnie omówione, a ostateczna treść umowy jest wynikiem prowadzonych negocjacji.”**

§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”;

3. **„Zamawiający oświadcza, że otrzymał wszystkie załączniki do niniejszej umowy (załącznik nr 1, 2 oraz 3- formularz odstąpienia).”**

§ 5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”;

4. **„Zamawiający zobowiązuje się do: (...) c. dokonania odbioru końcowego w dniu zgłoszenia zakończenia robót pod rygorem jednostronnego podpisania przez Wykonawcę protokołu odbioru końcowego (...)”**

§ 6 ust. 2 lit c Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 6 ust. 2 lit c Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”;
5. **„Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane niewłaściwym użytkowaniem lub przechowywaniem towaru przez Zamawiającego oraz za błędy wykonawcze i projektowe osób trzecich.”**

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”;
6. **„W przypadkach nieuzasadnionej reklamacji Wykonawca ma prawo obciążyć Zamawiającego wszelkimi kosztami postępowania reklamacyjnego, w tym kosztami: ekspertyz i organizacji dodatkowych przewozów.”**

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”;
7. **„Strony będą dążyć do polubownego załatwienia wszelkich sporów wynikłych w związku z wykonywaniem Umowy. W przypadku niemożności polubownego załatwienia sprawy, wyłącznie właściwym do rozstrzygnięcia sporu będzie sąd właściwy dla miejsca siedziby Wykonawcy.”**

§ 12 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 11 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 12 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”;
8. **„Zamawiający wyraża nieodwołalną, nieodpłatną zgodę na wykonanie oraz wykorzystywanie przez Wykonawcę materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot Umowy w materiałach informacyjno-promocyjnych Wykonawcy. Zgoda nie jest ograniczona czasowo i terytorialnie oraz obejmuje wszelkie formy publikacji, w tym w szczególności: ulotki, broszury, foldery, reklamy w gazeta.”**

§ 12 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 11 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 12 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”;

za niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.), co z kolei stanowi naruszenie art. 23a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji konsumentów (Dz. U. z 2024 r., poz. 1616) i **zakazuje ich wykorzystywania**.

II. Na podstawie art. 23b ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada się na **Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy** środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych określonych w punkcie I niniejszej decyzji, w postaci obowiązku skierowania wiadomości e-mail lub listu zwykłego - w terminie 3 (trzech) miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji - do konsumentów, którzy zawarli umowy z Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy w oparciu o wzorce umów, zawierające postanowienia, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji, sformułowanej w sposób czytelny i zrozumiały pisemnej informacji o uznaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowień wzorców umów, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji o treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał w dniu 16 grudnia 2024 r. decyzję nr RŁO 3/2024, w której uznał za niedozwolone, postanowienia wzorców umów stosowane przez Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy w obrocie z konsumentami i zakazał ich wykorzystywania. Są to postanowienia o treści (...) [należy przytoczyć treść postanowień uznanych za niedozwolone].

Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji. W związku z powyższym, postanowienia te nie wiążą Pani/Pana, czyli są bezskuteczne. Bezskuteczność ta powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za niedozwoloną należy traktować tak, jakby w ogóle nie była zawarta w umowie. Niemniej jednak niedozwolony charakter postanowień nie uniemożliwia powoływanie się na zakwestionowane przez Prezesa UOKiK klauzule umowne przez Pana/Panią w toku wykonania umowy, jeżeli będzie to leżało w Pana/Pani interesie.

Decyzja Prezesa UOKiK nr RŁO 3/2024 dostępna jest pod adresem internetowym www.uokik.gov.pl. Decyzja jest prawomocna”

Pisemna informacja zostanie przekazana z uwzględnieniem następujących zasad:

- a) wysłanie wiadomości e-mail nastąpi na ostatni znany Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy adres poczty elektronicznej do doręczeń konsumenta,
- b) wiadomość e-mail zostanie wysłana do konsumentów dwukrotnie, w odstępie 14 dni,
- c) tytuł wiadomości e-mail będzie brzmiał: „Ważna informacja w związku z decyzją UOKiK nr RŁO 3/2024”,

- d) nadanie listu zwykłego nastąpi na ostatni znany Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy adres do doręczeń konsumenta,
- e) list zwykły zostanie wysłany do konsumentów, którzy nie podali Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy adresu poczty elektronicznej do korespondencji lub do konsumentów, co do których Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy nie posiada potwierdzenia odbioru korespondencji elektronicznej,
- f) pisemna informacja w warstwie wizualnej sporządzona zostanie czcionką Times New Roman w rozmiarze co najmniej 11, w kolorze czarnym, na białym tle.

III. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 3a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616)

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

nakłada się na Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy:

1. karę pieniężną w wysokości 6 476 zł (słownie: sześć tysięcy czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), płatną do budżetu państwa za stosowanie postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.1 niniejszej decyzji;
2. karę pieniężną w wysokości 6 476 zł (słownie: sześć tysięcy czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), płatną do budżetu państwa za stosowanie postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.2 niniejszej decyzji;
3. karę pieniężną w wysokości 6 476 zł (słownie: sześć tysięcy czterysta siedemdziesiąt sześć złotych), płatną do budżetu państwa za stosowanie postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.3 niniejszej decyzji;
4. karę pieniężną w wysokości 7 401 zł (słownie: siedem tysięcy czterysta jeden złotych), płatną do budżetu państwa za stosowanie postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.4 niniejszej decyzji;
5. karę pieniężną w wysokości 8 326 zł (słownie: osiem tysięcy trzysta dwadzieścia sześć złotych), płatną do budżetu państwa za stosowanie postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.5 niniejszej decyzji;
6. karę pieniężną w wysokości 8 326 zł (słownie: osiem tysięcy trzysta dwadzieścia sześć złotych), płatną do budżetu państwa za stosowanie postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.6 niniejszej decyzji;
7. karę pieniężną w wysokości 5 551 zł (słownie: pięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt jeden złotych), płatną do budżetu państwa za stosowanie postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.7 niniejszej decyzji;
8. karę pieniężną w wysokości 5 551 zł (słownie: pięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt jeden złotych), płatną do budżetu państwa za stosowanie postanowienia wzorców umów określonego w punkcie I.8 niniejszej decyzji.

IV. Na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r., poz. 1616) oraz na podstawie art. 263 § 1, art. 263 § 2 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572.) w związku z art. 83 wyżej wymienionej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

- w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów -

obciąża się **Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy** kosztami opisanego w punkcie I niniejszej decyzji postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w kwocie **61,00 zł (słownie: sześćdziesiąt jeden złotych)** i zobowiązuje się **Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy** do zwrotu tych kosztów Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w terminie 14 (czternastu) dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej również: „**Prezes Urzędu**”, „**Prezes UOKiK**”) postanowieniem z dnia 26 czerwca 2023 r. z urzędu wszczął postępowanie wyjaśniające o sygn. RŁO.405.8.2023, w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone oraz w celu wstępnego ustalenia, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z działalnością **Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy** (dalej również: „**Am Eco Energy**”, „**Spółka**”, „**Przedsiębiorca**”) oraz podmiotów z nią powiązanych lub współpracujących w zakresie mającym związek z promocją lub sprzedażą usług i produktów z zakresu instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła i innych instalacji.

Wszczęcie postępowania wyjaśniającego zostało poprzedzone skierowaniem, na podstawie art. 49a ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2024 r. poz. 1616; dalej również „**uokik**” lub „**ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów**”), przez Prezesa Urzędu do **Am Eco Energy** w dniu 13 marca 2023 r. wystąpienia w sprawie z zakresu ochrony konsumentów (odebrane przez Spółkę w dniu 16 marca 2023 r., dowód: *karta 375*). W ww. wystąpieniu Prezes Urzędu wskazał m.in. na możliwe naruszenie przepisu art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wymieniając postanowienia (w tym postanowienia wskazane w pkt I.1 - I.7 sentencji Decyzji), które mogły stanowić niedozwolone postanowienia umowne (dowód: *karty 368-374*). Ze względu na brak efektywnej współpracy ze strony Spółki oraz konieczność uzyskania dokumentów i informacji w zakresie stosowanych przez Przedsiębiorcę wzorców umowy, zostało przeprowadzone postępowanie wyjaśniające.

W toku postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu przeanalizował wzorce umowne stosowane przez Spółkę w obrocie z udziałem konsumentów.

W dniu 7 maja 2024 r. Prezes Urzędu, na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego, postanowieniem nr 1/611.1.24 (dowód: *karty 3-14*; dalej: „**Postanowienie**”) wszczął postępowanie w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w związku ze stosowaniem przez **Am Eco Energy Sp. z o.o.** we wzorcach umów postanowień umownych wskazanych w sentencji niniejszej decyzji.

Postanowieniem nr 2/611.1.2024 z dnia 7 maja 2024 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów we wszczętym wobec **Am Eco Energy Sp. z o.o.** postępowaniu w sprawie o uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone o sygnaturze RŁO.611.1.2024.MD pisma i dokumenty uzyskane w toku postępowania wyjaśniającego przeprowadzonego pod sygn. RŁO.405.8.2023 (dowód: *karty 15-302*).

Pismem z dnia 7 maja 2024 r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o wszczęciu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone oraz o zaliczeniu w poczet materiału dowodowego w niniejszym postępowaniu wyżej wskazanych dokumentów (dowód: *karty 303-306*).

W dniu 9 lipca 2024 r. Prezes Urzędu wezwał Spółkę do przekazania informacji o obrocie osiągniętym przez Spółkę w roku 2021, 2022 oraz 2023 (dowód: *karty 312-314*).

Pismem z dnia 22 lipca 2024 r. Am Eco Energy Sp. z o.o. przekazała dokumenty finansowe potwierdzające przychody Spółki za lata 2021, 2022 i 2023 (dowód: *karty 316, 320-326*). Ponadto w piśmie z dnia 22 lipca 2024 r. (dowód: *karta 316-verte*) Spółka przedstawiła swoje stanowisko, zgodnie z którym zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia wzorców umów nie stanowią przykładów nadużyć i nie stanowią postanowień wzorców umownych, które winny być uznane za niedozwolone. Ponadto Spółka oświadczyła, że nawet gdyby uznać, iż któraś z zakwestionowanych klauzul umownych faktycznie spełniałaby przesłanki abuzywności, żaden z konsumentów nie jest już narażony na ich oddziaływanie, bowiem Spółka zakończyła już działalność i nie będzie już zawierała żadnych nowych umów.

Pismem z dnia 13 sierpnia 2024 r. oraz pismem z dnia 15 października 2024 r. Prezes Urzędu wezwał Spółkę m.in. do uzupełnienia informacji o obrocie osiągniętym w 2023 r. oraz informacji dotyczących zakończenia działalności polegającej na sprzedaży i montażu instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła i pieców elektrycznych (dowód: *karty 327-329, 347-349*).

Spółka w dniu 6 września 2024 r. zapoznała się z aktami sprawy oraz sporządziła fotokopię akt od karty nr 1 do karty nr 333 (dowód: *karty 338-340*). Pismem z dnia 21 listopada 2024 r. Spółka przekazała informacje m.in. o obrocie za 2023 rok (dowód: *karty 351-365*).

Postanowieniem Nr 3/611.1.2024 z dnia 28 listopada 2024 r. Prezes Urzędu zaliczył w poczet dowodów w prowadzonym wobec Am Eco Energy Sp. z o.o. postępowaniu w sprawie o uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone o sygnaturze RŁO.611.1.2024.MD - kopię Wystąpienia z zakresu ochrony konsumentów Prezesa Urzędu z dnia 13 marca 2023 r., skierowanego do Am Eco Energy Sp. z o.o. wraz ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru ww. Wystąpienia przez Spółkę (dowód: *karty 366-375*).

Pismem z dnia 28 listopada 2024 r. Prezes Urzędu zawiadomił Spółkę o zakończeniu postępowania dowodowego, wyznaczając termin na zapoznanie się z aktami niniejszej sprawy i wypowiedzenie się co do zebranych dowodów oraz materiałów (dowód: *karty 379-380*).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny

Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy została zarejestrowana w Rejestrze Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (dalej również: „KRS”) w dniu 7 listopada 2019 r. pod numerem KRS: 0000809760. Am Eco Energy Sp. z o.o. jest przedsiębiorcą prowadzącym działalność polegającą m.in. na sprzedaży i montażu instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła i pieców elektrycznych (dowód: *karty 20, 307*).

Spółka działała na obszarze całej Polski, ze szczególnym wskazaniem na województwa: kujawsko-pomorskie, wielkopolskie, lubuskie, łódzkie, pomorskie, zachodniopomorskie, mazowieckie. Spółka docierała do klientów poprzez [*informacja prawnie chroniona*] (dowód: *karta 20*).

Zgodnie z wyjaśnieniami Spółki, umowy z konsumentami z Bydgoszczy i okolic zawierane były w siedzibie Przedsiębiorcy, natomiast umowy z klientami z dalszych rejonów Polski zawierane były poza lokalem przedsiębiorstwa, u klienta w domu (dowód: *karta 20*).

Spółka, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, w stosunkach z konsumentami przy zawieraniu umów stosowała m.in. następujące wzorce umowne:

1. „Umowa na montaż pompy ciepła” z Ogólnymi Warunkami Sprzedaży (dowód: karty 47-48, 50-52, 112-176);
2. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” z Ogólnymi Warunkami Sprzedaży (dowód: karty 55-56, 58-60, 177-230);
3. „Umowa na montaż pieca elektrycznego” z Ogólnymi Warunkami Sprzedaży (dowód: karty 63-67, 231-269).

Ogólne Warunki Sprzedaży (OWS), różne w zależności od rodzaju montowanego urządzenia, stanowią załączniki do: „Umowy na montaż pompy ciepła”, „Umowy na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” oraz „Umowy na montaż pieca elektrycznego” i są integralną częścią każdego z wymienionych wyżej wzorców umów. Spółka przedłożyła Prezesowi Urzędu powyższe wskazane wzorce, wskazując, że są one stosowane przez Spółkę od połowy czerwca 2022 r. (od 15.06.2022 r.), kiedy to nastąpiła zmiana wzorca umowy.

Spółka, w odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu z dnia 12 października 2023 r. do przekazania dokumentów i informacji (dowód: karty 97-99) - na zapytanie, o treści „*Proszę przekazać wzorce umów stosowane przez Przedsiębiorcę od 2022 r. do dnia otrzymania niniejszego wezwania, których przedmiotem jest sprzedaż, dostawa i montaż instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz pieca elektrycznego. Proszę podać daty obowiązywania wskazanych wzorców umów.*”¹ - w piśmie z dnia 20 grudnia 2023 r. złożyła oświadczenie, o treści: „*Załączamy wzorce umów stosowane przez spółkę od 2022 r. do dnia otrzymania wezwania. Załączone wzorce były stosowane przez spółkę od połowy czerwca 2022 r. (od 15.06.2022 r.) kiedy to nastąpiła zmiana wzorca umowy. (...)*” (dowód: karta 100-verte).

Spółka załączyła do pisma z dnia 24 lipca 2023 r. kopie pierwszych stron umów zawieranych z konsumentami, w tym m.in. Umowy na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej zawartej w dniu 8 maja 2023 r. (dowód: karta 78) oraz Umowy na montaż pompy ciepła zawartej w dniu 26 kwietnia 2023 r. (dowód: karta 87).

Ponadto, Spółka załączyła, do pisma z dnia 20 grudnia 2023 r., po 10 kopii ostatnich zawartych umów na sprzedaż instalacji fotowoltaicznej, pompy ciepła oraz pieca elektrycznego wraz z załącznikami (dowód: karty 101, 112-269), w tym m.in. Umowę na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej zawartej w dniu 24 marca 2023 r. (dowód: karty 184-191).

W piśmie z dnia 21 listopada 2024 r. (dowód: karty 351-352) Spółka oświadczyła, że [informacja prawnie chroniona]. W okresie od 28 czerwca 2023 r. do 30 października 2023 r. Spółka zamontowała [informacja prawnie chroniona] instalacje. Ponadto Spółka wskazała na ostatnie zawarte przez nią umowy, tj. Umowę na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej z dnia 8 maja 2023 r., Umowę na montaż pompy ciepła z dnia 26 kwietnia 2023 r.² oraz Umowę na montaż pieca elektrycznego z dnia 28 lutego 2023 r.³

¹ „*Żądane wyżej dokumenty i informacje były już przedmiotem wezwania Prezesa Urzędu z dnia 26 czerwca 2023 r., które zgodnie ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru zostało odebrane w dniu 7 lipca 2023 r. W dniu 21 sierpnia 2023 r. do Prezesa Urzędu wpłynęło pismo Przedsiębiorcy z dnia 24 lipca 2023 r., które nie zawierało pełnej odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu z dnia 26 czerwca 2023 r. Żądane wyżej dokumenty i informacje były następnie przedmiotem wezwania-monitu Prezesa Urzędu z dnia 7 września 2023 r., które zgodnie ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru zostało odebrane w dniu 18 września 2023 r. Przedsiębiorca nie udzielił odpowiedzi na ww. wezwanie-monit Prezesa Urzędu.*” (dowód: karta 98).

² Spółka wskazała datę umowy: 26 kwietnia 2024 r., ale mając na uwadze zaniechanie zawierania umów przez Spółkę w 2023 r., Prezes Urzędu uznał wskazanie 2024 r. za omyłkę pisarską i przyjął, że to umowa z 26 kwietnia 2023 r.

³ Spółka wskazała datę umowy: 28 lutego 2024 r., ale mając na uwadze zaniechanie zawierania umów przez Spółkę w 2023 r., Prezes Urzędu uznał wskazanie 2024 r. za omyłkę pisarską i przyjął, że to umowa z 28 lutego 2023 r.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Am Eco Energy, Spółka w 2021 roku zawarła: [informacja prawnie chroniona] umów na sprzedaż instalacji fotowoltaicznej oraz [informacja prawnie chroniona] umów na sprzedaż pieców elektrycznych; w 2022 roku: [informacja prawnie chroniona] umów na sprzedaż instalacji fotowoltaicznej, [informacja prawnie chroniona] umowy na sprzedaż pieców elektrycznych oraz [informacja prawnie chroniona] umowy na sprzedaż pomp ciepła; w 2023 roku: [informacja prawnie chroniona] umów na sprzedaż instalacji fotowoltaicznej, [informacja prawnie chroniona] umowy na sprzedaż pieców elektrycznych oraz [informacja prawnie chroniona] umów na sprzedaż pomp ciepła (dowód: karta 21).

W roku obrotowym 2023 Am Eco Energy Sp. z o.o. osiągnęła obrót z prowadzonej ogółem działalności w wysokości [informacja prawnie chroniona] zł (dowód: karty 321-322, 351-verte, 360-365).

Prezes Urzędu ustalił, że we wzorcach umowy stosowanych przez Am Eco Energy Sp. z o.o. zamieszczone zostały postanowienia, o następującej treści:

1. **„Podstawą do wystawienia faktury VAT w wysokości łącznego wynagrodzenia określonego w §2 ust. 2, pomniejszonego o kwotę wpłaconą w myśl ust. 3 powyżej, z tytułu realizacji przez Wykonawcę Umowy, jest podpisanie protokołu odbioru końcowego. Strony ustalają termin płatności ww. kwoty na 2 dni od daty wystawienia faktury VAT.”**
§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła” (dowód: karty 48, 113)
§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” (dowód: karty 56, 178)
§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego” (dowód: karty 64, 232);
2. **Zamawiający oświadcza, że zapoznał się z treścią OWS oraz umowy, wskazuje, że zapisy umowy zostały z nim indywidualnie omówione, a ostateczna treść umowy jest wynikiem prowadzonych negocjacji.”**
§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła” (dowód: karty 48, 113)
§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” (dowód: karty 56, 178)
§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego” (dowód: karty 64, 232);
3. **„Zamawiający oświadcza, że otrzymał wszystkie załączniki do niniejszej umowy (załącznik nr 1, 2 oraz 3- formularz odstąpienia).”**
§ 5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła” (dowód: karty 48, 113)
§ 5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” (dowód: karty 56, 178)
§ 5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego” (dowód: karty 64, 232);
4. **„Zamawiający zobowiązuje się do: (...) c. dokonania odbioru końcowego w dniu zgłoszenia zakończenia robót pod rygorem jednostronnego podpisania przez Wykonawcę protokołu odbioru końcowego (...).”**
§ 6 ust. 2 lit c Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła” (dowód: karty 50-51, 122-123)

§ 6 ust. 2 lit c Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” (dowód: karty 58, 180);

5. **„Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane niewłaściwym użytkowaniem lub przechowywaniem towaru przez Zamawiającego oraz za błędy wykonawcze i projektowe osób trzecich.”**

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła” (dowód: karty 51, 123)

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” (dowód: karty 59, 181)

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego” (dowód: karty 66, 234);

6. **„W przypadkach nieuzasadnionej reklamacji Wykonawca ma prawo obciążyć Zamawiającego wszelkimi kosztami postępowania reklamacyjnego, w tym kosztami: ekspertyz i organizacji dodatkowych przewozów.”**

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła” (dowód: karty 51, 123)

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” (dowód: karty 59, 181)

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego” (dowód: karty 66, 234);

7. **„Strony będą dążyć do polubownego załatwienia wszelkich sporów wynikłych w związku z wykonywaniem Umowy. W przypadku niemożności polubownego załatwienia sprawy, wyłącznie właściwym do rozstrzygnięcia sporu będzie sąd właściwy dla miejsca siedziby Wykonawcy.”**

§ 12 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła” (dowód: karty 52, 124)

§ 11 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” (dowód: karty 60, 182)

§ 12 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego” (dowód: karty 66, 234);

8. **„Zamawiający wyraża nieodwołalną, nieodpłatną zgodę na wykonanie oraz wykorzystywanie przez Wykonawcę materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot Umowy w materiałach informacyjno-promocyjnych Wykonawcy. Zgoda nie jest ograniczona czasowo i terytorialnie oraz obejmuje wszelkie formy publikacji, w tym w szczególności: ulotki, broszury, foldery, reklamy w gazeta.”**

§ 12 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła” (dowód: karty 52, 124)

§ 11 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” (dowód: karty 60, 182)

§ 12 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego” (dowód: karty 66, 234).

Spółka, w piśmie z dnia 22 lipca 2024 r. (dowód: karta 316-319), wyraziła swoje stanowisko odnośnie treści zakwestionowanych klauzul, wskazując, dlaczego jej zdaniem

zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia nie stanowią przykładów nadużyć i nie stanowią postanowień wzorców umownych, które winny być uznane za niedozwolone postanowienia umowne.

W odniesieniu do postanowienia wskazanego w pkt I.1. sentencji Decyzji, Spółka oświadczyła (dowód: *karty 316-verte-317*), że żaden z konsumentów nie został nigdy obciążony jakąkolwiek sankcją finansową płatności faktury po terminie jej wymagalności. Spółka nigdy nie naliczyła żadnemu konsumentowi odsetek za opóźnienie z tego tytułu. Ponadto w ocenie Spółki, nie można twierdzić, że konsument mógł czuć się zaskoczony terminem płatności, bowiem zapoznawszy się z treścią umowy, miał świadomość, iż faktura końcowa i ostatnia transza płatności zostanie wystawiona i stanie się wymagalna w bardzo bliskiej odległości czasowej od zakończenia montażu. Zgodnie z umową, ostatnia transza stawała się wymagalna „*po zakończeniu montażu*”. Mając zatem pełną wiedzę o dacie zakończenia montażu przez ekipę monterską Przedsiębiorcy, konsument mógł i powinien być w pełni przygotowany na niezwłoczną płatność ostatniej transzy wynagrodzenia. Faktura końcowa bywała również wysyłana mailowo, stąd konsument o dacie jej wystawienia, a tym samym wymagalności dowiadywał się niezwłocznie, nie było więc żadnego ryzyka opóźnienia w płatności, ani też ryzyka otrzymania przez konsumenta faktury po terminie jej płatności. Ponadto w ocenie Spółki, nie można stwierdzić rażącego naruszenia, czy rażącej szkody mogącej wystąpić dla konsumenta, skoro w konkretnej klauzuli mowa jest jedynie o dacie wystawienia, czy wymagalności faktury, zatem ewentualny zagrożony interes konsumenta ograniczał się do symbolicznej straty w postaci ustawowych odsetek za opóźnienie, których wartość mogła opiewać co najwyżej na kilkadziesiąt do kilkuset złotych.

W odniesieniu do postanowienia wskazanego w pkt I.2. sentencji Decyzji, Spółka oświadczyła (dowód: *karta 317*), że umowa, czy raczej jej treść zawsze była przedmiotem rozmów i negocjacji handlowca z klientem. Wartość umów zawieranych przez Spółkę opiewała nierzadko na [*informacja prawnie chroniona*] złotych, oczywistym jest, iż konsumenci dopytywali, czytali i negocjowali umowę. Zdaniem Spółki błędne jest założenie Prezesa Urzędu, iż aby uznać można umowę za indywidualnie wynegocjowaną, koniecznym jest by konsument miał realny wpływ na treść każdego z postanowień. Samo to założenie, zdaniem Spółki, jest w sobie dość mocno abstrakcyjne, nie sposób sobie bowiem wyobrazić, aby konsument negocjował i współtworzył każde z postanowień umownych. Negocjacje takie trwałyby wówczas całymi miesiącami, a finalnie i tak nie udawałoby się wypracować konsensusu w znacznej części z nich i nigdy dochodziłoby do podpisywania umów. Am Eco Energy podkreśliła, że przedstawiciele handlowi Spółki zostali przeszkoleni i mieli bezwzględnie za zadanie zapoznać konsumenta z umową przed jej podpisaniem, ustalenie szczegółów technicznych, indywidualne zapoznanie konsumenta z Ogólnymi Warunkami Sprzedaży, terminami, kolejnością i trybem wykonywania umowy oraz płatnościami. W razie woli konsumenta wydłużenia pewnych terminów, np. płatności lub też podzielenia rat płatności na mniejsze transze, Spółka zawsze zgadzała się na dogodnie dla konsumenta raty i mniejsze transze płatności.

W odniesieniu do postanowienia wskazanego w pkt I.3. sentencji Decyzji, Spółka odrzuciła stanowisko Prezesa Urzędu (dowód: *karty 317-verte-318*), że zakwestionowane postanowienie może być jakkolwiek szkodliwe z perspektywy interesów konsumentów. Przeciwnie, w ocenie Spółki, przedmiotowe postanowienie uświadamia konsumenta, iż oprócz samej treści umowy oraz Ogólnych Warunków Sprzedaży powinien on również otrzymać od przedsiębiorcy np. wzór Oświadczenia o odstąpieniu od umowy. Spełnia to zatem alarmującą i informacyjną rolę z perspektywy ochrony interesów konsumentów, bowiem daje konsumentowi wyraźnie do zrozumienia, że powinien on zapoznać się i sprawdzić, czy otrzymał od przedsiębiorcy wszystkie załączniki, w tym najistotniejszy - wymieniony z nazwy - Oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Zdaniem Am Eco Energy, dzięki tej klauzuli konsument informowany jest o istnieniu ww. załączników, a gdy zauważy ich

brak, istnieje dużo większa szansa, iż zgłosi ten fakt przedsiębiorcy, niż gdyby takiego postanowienia w umowie nie było.

W odniesieniu do postanowienia wskazanego w pkt I.4. sentencji Decyzji, Spółka oświadczyła (dowód: *karta 318*), że zakwestionowane postanowienie dotyczące jednostronnego odbioru końcowego oraz zobowiązania konsumenta do dokonania odbioru końcowego w dniu zgłoszenia zakończenia robót montażowych jest klauzulą „martwą” i w praktyce wieloletniej działalności Spółki nie zdarzyło się, aby Spółka nie zaczekała na konsumenta z czynnością sporządzenia protokołu odbioru i samodzielnie dokonała tej czynności. Dokonanie jednostronnego odbioru narażałoby Spółkę na roszczenia konsumentów związane z nieprawidłowością funkcjonowania instalacji i urządzeń, w przypadku gdy nieprawidłowości te pojawiałyby się od początku eksploatacji urządzeń, a jednostronny protokół stanowiłby o bezbłędnym pozbawionym wad i uwag montażu. Takie sytuacje nie miały nigdy miejsca.

W odniesieniu do postanowienia wskazanego w pkt I.5. sentencji Decyzji, Spółka stwierdziła (dowód: *karta 318*), że Prezes Urzędu sprzecznie z rzeczywistością założył, że zakwestionowane postanowienie miałyby stanowić furtkę dla uwolnienia się przedsiębiorcy od odpowiedzialności za błędy podmiotów, z którymi łączył Am Eco Energy stosunek obligacyjny. W razie wad montażowych lub wad funkcjonowania urządzeń, to Am Eco Energy odpowiadała zawsze na zgłoszenia i reklamacje konsumentów, a nie inna firma zewnętrzna. Oczywiście jest, że Spółka nie powinna odpowiadać i chciała uchylić się od odpowiedzialności za wady urządzeń spowodowane wadliwym ich przechowywaniem lub użytkowaniem przez konsumentów, co jest zapisem zupełnie standardowym. Zdaniem Spółki klauzula zwolnienia od odpowiedzialności za błędy wykonawcze lub projektowe osób trzecich rozumiana winna być wyłącznie jako klauzula zwalniająca przedsiębiorcę od odpowiedzialności za ingerencje, wady, przeróbki firm zewnętrznych działających na zlecenie konsumentów bez wiedzy i zgody Am Eco Energy Sp. z o.o. Spółka stoi na stanowisku, że zakwestionowane postanowienie ma zadanie chronić interes przedsiębiorcy przed odpowiedzialnością za samodzielne, nieskonsultowane z Am Eco Energy ingerencje i prace wykonawcze zlecane lub przeprowadzane z ramienia konsumentów, a nie Am Eco Energy.

W odniesieniu do postanowienia wskazanego w pkt I.6. sentencji Decyzji, Spółka oświadczyła (dowód: *karty 318-verte-319*), że żaden konsument nie został obciążony jakimikolwiek kosztami postępowania reklamacyjnego. Zakwestionowana klauzula miała informować konsumentów zawczasu, iż koszty ekspertyz sprzedawanych przez Spółkę urządzeń nie są symboliczne. Postanowienie to miało na celu nakłanianie konsumentów do kontaktu z infolinią Spółki, z przedstawicielem handlowym lub działem technicznym, a nie pozyskiwanie kosztownych, zewnętrznych firm audytorskich lub opinii biegłych i następcze regresowe obciążanie tymi kosztami Spółki. Spółka oświadczyła, że jeżeli kilkakrotny przyjazd do konsumenta ekipy serwisowej nie skutkowało poprawą funkcjonowania danych urządzeń, nie sposób było uznać taką reklamację za nieuzasadnioną.

W odniesieniu do postanowienia wskazanego w pkt I.7. sentencji Decyzji, Spółka wskazała (dowód: *karta 319*), że w żadnym postępowaniu sądowym nie powołała się na zarzut niewłaściwości miejscowej sądu. W dobie rozpraw prowadzonych zdalnie on-line, ta klauzula nigdy nie została wykorzystana. Zdecydowana większość spraw cywilnych od czasu nowelizacji kodeksu postępowania cywilnego w wyniku pandemii Covid-19, prowadzona jest w trybie posiedzeń zdalnych on-line, nie generując żadnej konieczności przemieszczania i związanych z tym kosztów, stąd zapis ten w żadnym razie nie wygenerował dla żadnego z konsumentów żadnego dodatkowego kosztu.

W odniesieniu do postanowienia wskazanego w pkt I.8. sentencji Decyzji, Spółka oświadczyła (dowód: *karta 319-verte*), że nigdy nie użyła jakichkolwiek zdjęć, filmów ani jakichkolwiek innych materiałów promocyjnych w sposób pozwalający w jakikolwiek sposób

zidentyfikować osobę właściciela danych urządzeń. Nigdy nie został ujawniony żaden wizerunek konsumenta, jego adres, numer domu, działki ani jakiegokolwiek dane identyfikacyjne. Zdaniem Spółki, konsument każdorazowo miał prawo wyrazić swój sprzeciw i nie zgodzić się na publikację. Niemniej, z całą pewnością nie wiązało się to dla konsumenta z jakąkolwiek stratą ekonomiczną lub nieekonomiczną, ponieważ nie uzyskałby żadnej korzyści z tytułu umożliwienia sfotografowania lub opublikowania zdjęć swoich urządzeń grzewczych. Spółka podkreśliła, że żaden z materiałów reklamowych nie zawierał danych jakkolwiek identyfikujących osobę lub miejsce.

Spółka oświadczyła (dowód: *karta 316-verte*), że żaden konsument nigdy nie został obciążony jakąkolwiek opłatą z tytułu postępowania reklamacyjnego. Żaden konsument nie został również nigdy obciążony odsetkami za opóźnienie w przypadku płatności faktury po terminie jej wymagalności. Spółka oświadczyła także, że nie pobierała i nie pobrała nigdy z ww. tytułów żadnej korzyści finansowej.

Ponadto, w piśmie z dnia 22 lipca 2024 r. (dowód: *karta 316-verte*) Am Eco Energy Sp. z o.o. oświadczyła, że nawet gdyby uznać, iż któraś z zakwestionowanych klauzul umownych, faktycznie spełniała przesłanki abuzywności, to żaden z konsumentów nie jest już narażony na ich oddziaływanie, bowiem Spółka zakończyła już działalność i nie będzie już zawierała żadnych nowych umów.

Spółka w 2023 r. była objęta postępowaniem restrukturyzacyjnym (sygn. postępowania o zatwierdzenie układu to BY1B/GRz-nu/19/2023, numer Obwieszczenia w Krajowym Rejestrze Zadłużonych: 20230228/00251). W piśmie z dnia 24 lipca 2023 r. Spółka oświadczyła, że [*informacja prawnie chroniona*] (dowód *karta 23*). Zgodnie z danymi ujawnionymi w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, postępowanie o zatwierdzenie układu zakończyło się 21 listopada 2023 r.

Natomiast w dniu 30 października 2023 r. zostało zamieszczone obwieszczenie zarządzenia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy o wpisaniu do repertorium wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika, którym jest Am Eco Energy Sp. z o.o. (sygn. postępowania o ogłoszenie upadłości Przedsiębiorcy to BY1B.GU/962/2023, numer Obwieszczenia w Krajowym Rejestrze Zadłużonych: 20231030/00185).

Ponadto, Spółka w piśmie z dnia 20 grudnia 2023 r. oświadczyła, że „*od czasu zakończenia restrukturyzacji tj. od 28 czerwca 2023 r. do dnia dzisiejszego spółka ukończyła aż [*informacja prawnie chroniona*] montaż. [*informacja prawnie chroniona*] (...) Zarząd Am Eco Energy sp. z o. o. po zakończeniu postępowania restrukturyzacyjnego [*informacja prawnie chroniona*].*” (dowód: *karta 101-verte*).

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje.

Interes publiczny

Podstawą do rozstrzygnięcia sprawy w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest uprzednie zbadanie przez Prezesa UOKiK, czy w danej sprawie zagrożony został interes publiczny. Jak zauważył Sąd Najwyższy - celem kontroli abstrakcyjnej postanowień wzorca umowy jest ochrona interesu publicznego w postaci zbiorowego interesu konsumentów⁴.

Stosownie bowiem do przepisu art. 1 ust. 1 uokik, ochrona interesów konsumentów podejmowana jest przez Prezesa UOKiK w interesie publicznym. Prezes UOKiK podejmuje się zatem ochrony interesów konsumentów wyłącznie w interesie publicznym, tzn. wtedy,

⁴ Postanowienie SN z dnia 25 października 2012 r., sygn. akt: I CZ 135/12

gdy działaniem przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach⁵. Ingerencja Prezesa UOKiK ma na celu ochronę interesów zbiorowości, a nie poszczególnych, indywidualnych uczestników rynku. Podejmując działania określone w przywołanej ustawie Prezes UOKiK występuje w funkcji rzecznika interesu publicznego⁶.

Interes publiczny dotyczy ogółu, nieokreślonej z góry liczby osób. Jego naruszenie zachodzi głównie wtedy, gdy działaniem danego przedsiębiorcy zagrożony jest interes ogólnospołeczny lub jakiś szerszy krąg uczestników⁷. Interes publicznoprawny zawiera się w ochronie praw konsumentów, do których Przedsiębiorca kierował swoją ofertę.

W ocenie Prezesa UOKiK za podjęciem działań w niniejszej sprawie przemawia interes publiczny, wyrażający się koniecznością ochrony praw potencjalnie nieograniczonej liczby konsumentów, którzy mogli zostać narażeni na negatywne skutki stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień wzorców umowy. Zakwestionowane działania Spółki nie dotyczą więc interesów poszczególnych osób, których sprawy miałyby charakter jednostkowy, indywidualny i nie dający się porównać z innymi, ale kręgu konsumentów, których sytuacja jest identyczna i wynika z faktu posługiwania się przez Spółkę wzorcem umowy.

Należy jednocześnie podkreślić, że art. 385¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2024 r. poz. 1061 ze zm.; dalej jako „k.c.” lub „Kodeks cywilny”) stanowi implementację Dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (dalej: „Dyrektywa 93/13”). Interpretacji ww. przepisu k.c. należy zatem dokonywać w odniesieniu do uregulowań zawartych w Dyrektywie 93/13. Zgodnie z jej preambułą, obowiązkiem Państw Członkowskich jest zapewnienie, aby umowy zawierane z konsumentami nie zawierały nieuczciwych warunków. Należy zatem mieć na uwadze, że interes publiczny w niniejszej sprawie wyraża się także w konieczności zapewnienia, aby we wzorcach umów stosowanych w relacjach z konsumentami nie były stosowane niedozwolone postanowienia umowne.

W tym stanie rzeczy Prezes Urzędu uznał, że w niniejszej sprawie ma miejsce naruszenie interesu publicznego, a zatem możliwe jest poddanie kwestionowanych działań Spółki dalszej ocenie w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pod kątem stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień wzorców umowy.

Naruszenie art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z treścią art. 23a uokik zakazane jest stosowanie we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c.

Źródłem polskiej regulacji dotyczącej nieuczciwych postanowień umownych jest wspomniana wyżej Dyrektywa 93/13, zgodnie z której treścią warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, mogą być uznane za nieuczciwe, jeśli stoją w sprzeczności z wymogami dobrej wiary, powodują znaczącą nierównowagę wynikających z umowy, praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta (art. 3 ust. 1).

Zgodnie zaś z powoływanym w art. 23a uokik przepisem art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

⁵ Por. wyr. SOKiK z dnia 13 stycznia 2009 r., sygn. akt: XVII Ama 26/08

⁶ Wyr. Sądu Antymonopolowego z dnia 4 lipca 2001 r., sygn. akt: XVII Ama 108/00

⁷ Wyr. SA w Warszawie z 3 kwietnia 2017 r., VI ACa 1908/15

A zatem, możliwość uznania postanowienia za niedozwolone zależna jest od łącznego spełnienia następujących trzech przesłanek formalnych:

1. postanowienie jest stosowane przez przedsiębiorcę wobec konsumentów,
2. postanowienie nie zostało indywidualnie uzgodnione,
3. postanowienie nie dotyczy sformułowanych w sposób jednoznaczny głównych świadczeń stron,

oraz dwóch przesłanek merytorycznych:

4. postanowienie kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami,
5. postanowienie narusza w sposób rażąco interesy konsumenta.

Dla uznania danego postanowienia umowy za niedozwolone przesłanki sprzeczności z dobrymi obyczajami i rażącego naruszenia interesów konsumenta muszą zachodzić równocześnie. Z reguły rażące naruszenie interesu konsumenta jest naruszeniem dobrych obyczajów, ale nie zawsze zachowanie sprzeczne z dobrymi obyczajami rażąco narusza ten interes (por. wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 2010 r., sygn. akt: I CSK 694/09).

Prezes UOKiK, w przypadku stwierdzenia naruszenia zakazu określonego w art. 23a uokik, na podstawie art. 23b ust. 1 uokik, wydaje decyzję o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone, zakazującą jego wykorzystywania. W decyzji Prezes UOKiK przytacza treść postanowienia wzorca umowy uznanego za niedozwolone.

Art. 23d uokik stanowi, że prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji.

W niniejszej sprawie wymaga oceny, czy Spółka spełnia przesłanki, które pozwalają dokonywać oceny jej działalności jednocześnie w świetle art. 385¹ k.c. i art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W tym miejscu wskazać należy, że ww. trzy przesłanki formalne zostaną ocenione łącznie dla wszystkich kwestionowanych postanowień, zaś ww. dwie przesłanki merytoryczne zostaną ocenione oddzielnie dla każdego z kwestionowanych postanowień.

Działanie przedsiębiorcy

Zgodnie z art. 4 pkt 1 uokik pod pojęciem przedsiębiorcy należy rozumieć przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz.U. z 2024 r. poz. 236). W myśl art. 4 ust. 1 ww. ustawy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły (art. 3 ww. ustawy).

Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy jest osobą prawną prowadzącą działalność gospodarczą wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: „KRS”) w dniu 7 listopada 2019 r. pod nr 0000809760. Zgodnie z danymi ujawnionymi w KRS przedmiotem prowadzonej przez Spółkę działalności gospodarczej są m.in.: wykonywanie instalacji elektrycznych, wykonywanie pozostałych instalacji budowlanych oraz pozostała sprzedaż detaliczna prowadzona poza siecią sklepową, straganami i targowiskami. Am Eco Energy Sp. z o.o. przy prowadzeniu działalności gospodarczej posługuje się wzorcami umów, w tym wskazanymi w niniejszej decyzji.

Nie ma zatem wątpliwości, że działania Am Eco Energy Sp. z o.o. są działaniami przedsiębiorcy. Tym samym, Przedsiębiorca przy wykonywaniu działalności gospodarczej podlega rygorom określonym w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów i jego działania mogą podlegać ocenie w aspekcie naruszenia zakazu stosowania niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c.

Przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia

W przypadku postępowania w sprawie uznania postanowienia za niedozwolone przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia nie ma znaczenia wobec abstrakcyjnego charakteru kontroli postanowienia wzorca umowy. Prezes Urzędu, nie bada w niniejszym postępowaniu konkretnych stosunków istniejących pomiędzy kontrahentami, ale wzorzec i treść hipotetycznych stosunków, jakie powstałyby pomiędzy Przedsiębiorcą, a potencjalnym konsumentem. Nie ma zatem znaczenia, czy jakaś konkretna umowa była między stronami negocjowana ani nawet czy wzorzec był, czy też nie był zastosowany przy zawieraniu jakiegokolwiek konkretnej umowy. Kontrola ta ma bowiem charakter oceny *ex ante* i obejmuje wzorzec, nie zaś konkretną umowę. Istotny jest zatem fakt, że Przedsiębiorca wprowadził oceniane wzorce do obrotu poprzez wystąpienie z ofertą zawarcia umowy z ich wykorzystaniem. Z materiału zgromadzonego w toku postępowania wyjaśniającego wynika, że Spółka faktycznie zawierała z konsumentami umowy na podstawie omawianych wzorców umownych.

Postanowienia określające główne świadczenia stron

Przez pojęcie „głównych świadczeń stron” należy zasadniczo rozumieć elementy przedmiotowo istotne (*essentialia negotii*) umowy, które przyjmowane są przez strony na zasadzie wyraźnego, a nie domniemanego konsensusu, co wskazuje na indywidualne uzgodnienie treści tych postanowień. Nie ulega wątpliwości, że w praktyce są to postanowienia określające cenę oraz przedmiot świadczeń stron umowy. Za postanowienia określające świadczenia główne stron nie są natomiast uznawane postanowienia dotyczące świadczeń ubocznych, np. odsetki za opóźnienie lub klauzule, które wywierają wpływ na wysokość świadczenia głównego, np. klauzule waloryzacyjne (por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, dalej: „SOKiK” z 1 marca 2007 r., sygn. akt: XVII AmC 12/06).

Jak podkreśla się w orzecznictwie Sąd Najwyższy (dalej także: „SN”), pojęcie głównych świadczeń stron należy interpretować raczej wąsko, w nawiązaniu do elementów przedmiotowo istotnych umowy. Ustawodawca posłużył się bowiem terminem „postanowienia określające główne świadczenia stron”, a nie zwrotem „dotyczące” takiego świadczenia, który ma szerszy zakres (por. wyrok SN z 8 czerwca 2004 r., sygn. akt: I CK 635/03). Z drugiej jednak strony należy odnotować pogląd, iż dla określenia pojęcia głównego świadczenia stron nie ma przesądającego znaczenia to, czy dane świadczenie należy do *essentialia negotii*. Z tej przyczyny zasięg tego pojęcia musi być zawsze ustalany *ad casum* z uwzględnieniem wszystkich postanowień oraz charakteru i celu zawieranej umowy (por. wyrok SN z 8 listopada 2012 r., sygn. akt: I CSK 49/12).

W niniejszej sprawie głównym świadczeniem Przedsiębiorcy jest sprzedaż i montaż instalacji fotowoltaicznych, pomp ciepła oraz pieców elektrycznych, zaś głównym świadczeniem konsumenta jest zapłata ceny, a zatem kwestionowane postanowienia, które dotyczą m.in. kwestii odpowiedzialności czy ponoszenia dodatkowych kosztów, nie określają głównych świadczeń stron.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Klauzula generalna dobrych obyczajów stanowi odesłanie do ocen uzasadniających reguły moralne opierające się na wartościach powszechnie akceptowanych w Polsce. Dobre obyczaje pojmowane są również jako reguły postępowania zgodne z etyką, moralnością i aprobowanymi społecznie normami i zasadami postępowania. Kryteriami decydującymi o sprzeczności z dobrymi obyczajami są wymóg nieusprawiedliwionego pokrzywdzenia i działanie wbrew dobrej wierze i uczciwości. Przyjmuje się, iż nieusprawiedliwione pokrzywdzenie zachodzi wówczas, gdy stosując ogólne warunki umów lub wzorce, próbuje się chronić własne interesy kosztem partnera, bez dostatecznego brania pod uwagę jego interesów i bez przyznania mu wyrównania z tego tytułu.

Poprzez dobre obyczaje należy rozumieć pewien powtarzalny wzorzec zachowań, który jest aprobowany przez daną społeczność lub grupę. Są to pozaprawne normy postępowania, którymi przedsiębiorcy winni się kierować. Ich treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego. Wszystkie one podlegają zmianom w ślad za zmieniającymi się ideologiami politycznymi i społeczno-gospodarczymi oraz przewartościowaniami moralnymi. W szczególności zaś, dobre obyczaje to normy postępowania polecające nienadużywanie w stosunku do słabszego uczestnika obrotu posiadanej przewagi ekonomicznej.

Dobre obyczaje pozostają klauzulą generalną, która podlega konkretyzacji na okoliczność danego stanu faktycznego. Zgodnie z poglądem doktryny⁸, „*sprzeczne z dobrymi obyczajami są działania, które zmierzają do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u klienta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności, czyli takie działanie, które potocznie określone jest jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania. W stosunkach z konsumentami „dobry obyczaj” powinien wyrażać się we właściwym informowaniu o przysługujących uprawnieniach, niewykorzystywaniu pozycji profesjonalisty i rzetelnym traktowaniu partnerów umów. W takich stosunkach szczególne znaczenie mają te oceny zachowań podmiotów w świetle dobrych obyczajów, które odwołują się do takich wartości jak: szacunek wobec partnera, uczciwość, szczerowość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość.*”

Rażące naruszenie interesów konsumenta

Daną klauzulę będzie można uznać za abuzywną, kiedy umowne ukształtowanie praw i obowiązków konsumenta rażąco narusza jego interesy. Generalnie można przyjąć, iż chodzi tu o sytuacje, w których w sposób rażąco naruszona została równowaga interesów stron umowy i to przez to, iż jedna z nich wykorzystywała swoją przewagę, układając ogólne warunki lub wzorce umowne. Pojęcie „interesów” konsumenta należy interpretować szeroko, nie tylko jako niekorzystne ukształtowanie jego sytuacji ekonomicznej. Należy tu uwzględnić także takie aspekty, jak niedogodności organizacyjne, stratę czasu, dezorganizację, wprowadzenie w błąd, nierzetelne traktowanie, czy naruszenie prywatności konsumenta (por. wyrok SN z 8 czerwca 2004 r., sygn. akt: I CK 635/03).

Interpretacji, kiedy mamy do czynienia z rażącym naruszeniem interesów konsumenta, a kiedy tylko ze „zwykłym”, nie można sprowadzać do kategorii czysto ekonomicznej, gdyż nie chodzi tu o kryteria rachunkowe, a więc porównanie pieniężnej wartości świadczeń. Określenie „rażąco” należy odnieść do znacznego odbiegania przyjętego uregulowania od zasad uczciwego (słusznego) wyważenia praw i obowiązków. Za tego typu zasady konstruujące modelowe (optymalne) ukształtowanie praw i obowiązków umownych stron traktowane są przepisy ustawowe o charakterze dyspozytywnym. Stąd też nie jest

⁸ K. Pietrzykowski (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, Warszawa 2002 r., str. 804.

możliwe ustalenie pewnych ogólnych kryteriów, których spełnienie w każdej sytuacji automatycznie prowadzić będzie do uznania, że interesy danego konsumenta zostały rażąco naruszone. Oznacza to, że ocena, czy postanowienia zawartej umowy rażąco naruszają interesy konsumenta, powinna być dokonywana *in concreto*, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danego przypadku. W tym zakresie zasadne jest ponadto sięgnięcie do dyrektywy 93/13, która stanowi, że daną klauzulę należy uznawać za niedozwoloną, gdy naruszając zasadę wzajemnego zaufania, powoduje znaczącą (istotną) i niesprawiedliwą dysproporcję praw i obowiązków na niekorzyść konsumenta (art. 3 ust. 1). W związku z tym pojęcie „rażącego naruszenia interesów konsumenta” można utożsamiać z istotną i niesprawiedliwą dysproporcją praw i obowiązków na jego niekorzyść. Ponadto, przy określaniu stopnia naruszenia interesów konsumenta należy stosować nie tylko kryteria obiektywne (np. wielkość poniesionych czy groźących strat), lecz również względy subiektywne związane bądź to z przedsiębiorcą (np. renomą firmy), bądź to z konsumentami (np. seniorzy, dzieci). Konieczne jest zbadanie, jaki jest zakres groźących potencjalnemu konsumentowi strat lub niedogodności (por. wyrok SA z 13 marca 2014 r., sygn. akt: VI ACa 1733/13 i wyrok SOKiK z 26 maja 2015 r., sygn. akt: XVII AmC 2615/14).

W dotychczasowym orzecznictwie dotyczącym uznawania postanowień umowy za niedozwolone kluczowym orzeczeniem, powoływanym w uzasadnieniach wielu późniejszych wyroków, jest wyrok SN z 13 lipca 2005 r., sygn. akt: I CK 832/04. Sąd Najwyższy dokonał w nim wykładni art. 385¹ k.c. wskazując, iż rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza niesprawiedliwą dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie, wskazane w tym przepisie, formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule umowne zawarte we wzorcu umownym przekraczają zakres określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta. W ujęciu proponowanym przez Sąd Najwyższy, wyznacznikiem dobrych obyczajów jest interes konsumenta w stosunku umownym z przedsiębiorcą. Sprzeczne z dobrymi obyczajami są postanowienia umowne godzące w równowagę kontraktową stron, nierówno rozkładające prawa i obowiązki stron, przy czym ta nierówność ma dotyczyć praw i obowiązków teoretycznie słabszej strony, czyli konsumenta.

Pomocne przy ocenie abuzywnego charakteru postanowienia wzorca umowy może być dokonanie testu weryfikacji „przyzwoitości” danej klauzuli. Należy w związku z tym zbadać, czy oceniane postanowienie wzorca umowy jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów. Wymaga to ustalenia, jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w braku takiej klauzuli lub przy zastosowaniu istniejących przepisów o charakterze dyspozytywnym. Jeżeli konsument byłby - na podstawie ogólnych przepisów - w lepszej sytuacji, gdyby konkretnego postanowienia wzorca nie było, należy przyjąć, że może ono mieć charakter abuzywny⁹. Test taki zostanie przeprowadzony przy analizie abuzywności kwestionowanych postanowień w dalszej części niniejszej decyzji.

Klauzule szare

Katalog przykładowych klauzul abuzywnych określony w art. 385³ k.c. zawiera najbardziej typowe i znane z praktyki obrotu postanowienia naruszające równowagę kontraktową stron. Samo jednak zamieszczenie klauzuli wśród postanowień wymienionych w omawianym katalogu nie powinno przesądzać automatycznie o jej niedozwolonym charakterze. Nie jest bowiem wykluczone, iż konkretna klauzula, mimo iż objęta listą, nie ma niedozwolonego charakteru. W konkretnym przypadku może się okazać, iż nie prowadzi

⁹ Wyrok SN z dnia 19 marca 2007 r., sygn. akt III SK 21/06, Wyrok SN z dnia 29 sierpnia 2013 r., sygn. I CSK 660/12.

ona do rażącego naruszenia interesów konsumentów. Dlatego też katalog klauzul zawarty w art. 385³ k.c. należy traktować jako listę tzw. klauzul szarych.

Jak wynika z orzecznictwa SN, postanowienie umowne, które zostało umieszczone w przykładowym katalogu nieuczciwych postanowień umownych nie jest *per se* nieuczciwym postanowieniem umownym. Treść tego katalogu nie przesądza statusu danego postanowienia jako niedozwolonego postanowienia umownego (postanowienia wzorca umowy). Wykaz ten należy kwalifikować jako swoistą wskazówkę co do rodzaju postanowień, które mogą budzić zastrzeżenia z punktu widzenia ich zgodności z interesami i uprawnieniami konsumentów (wyrok SN z 11 października 2007 r., sygn. akt: III SK 19/07).

Ocena postanowień wzorców umowy stosowanych przez Przedsiębiorcę

Ad 1

„Podstawą do wystawienia faktury VAT w wysokości łącznego wynagrodzenia określonego w §2 ust. 2, pomniejszonego o kwotę wpłaconą w myśl ust. 3 powyżej, z tytułu realizacji przez Wykonawcę Umowy, jest podpisanie protokołu odbioru końcowego. Strony ustalają termin płatności ww. kwoty na 2 dni od daty wystawienia faktury VAT.”

§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 2 ust. 3 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym termin płatności części wynagrodzenia z tytułu realizacji przez wykonawcę umowy został ustalony na 2 dni od daty wystawienia faktury VAT, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być rzetelnie traktowany, a przedsiębiorca nie powinien wykorzystywać uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty.

Postanowienia § 2 ust. 2 wzorców umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”, „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa na montaż pieca elektrycznego” przewidują, że: „Zapłata za całość usługi zostanie dokonana w 3 transzach: Transza nr.1 - 50% ustalonej ceny brutto w terminie do 3 dni od dnia podpisania umowy. Transza nr.2 - w terminie 3 dni od dnia sporządzenia indywidualnego projektu instalacji w formie elektronicznej lub papierowej - 20% ustalonej ceny brutto Transza nr.3 - po zakończeniu montażu - 30% ustalonej ceny brutto. Rozpoczęcie procedury montażu nie nastąpi wcześniej aniżeli po zaksięgowaniu pierwszej oraz drugiej transzy na koncie bankowym Wykonawcy”.

Na mocy kwestionowanego postanowienia, przedsiębiorca zastrzegł sobie - w odniesieniu do transzy 3 (po zakończeniu montażu) - wyłączne uprawnienie do ustalenia terminu płatności należności (2 dni od daty wystawienia faktury VAT). Co więcej, ustalony w ten sposób termin płatności nie uwzględnia czasu wysłania faktury przez Przedsiębiorcę oraz czasu realizacji zapłaty faktury przez konsumenta, co może wpłynąć na niewywiązanie się konsumenta z zobowiązania w terminie. Termin zapłaty został określony w kwestionowanym postanowieniu wprost jako termin 2-dniowy, a zatem bardzo krótki. Należy przy tym podkreślić, że konsumenci nie mają obowiązku posiadania poczty elektronicznej i komunikowania się za jej pośrednictwem, stąd wysyłka mailowa faktury nie zawsze będzie możliwa.

W skrajnych przypadkach może doprowadzić do sytuacji, iż konsument otrzyma fakturę po wskazanym na niej terminie, co będzie oznaczało, iż przedsiębiorca będzie mógł domagać się od niego dodatkowego świadczenia w postaci odsetek zastrzeżonych w razie opóźnienia w płatności, podczas gdy opóźnienie to będzie całkowicie niezależne od konsumenta. Postanowienia § 3 ust. 3 Ogólnych Warunków Sprzedaży do wzorców umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”, „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”, „Umowa na montaż pieca elektrycznego” przewidują, że „W przypadku opóźnienia Zamawiającego w zapłacie ceny za Sprzedaż, Wykonawca może żądać za czas opóźnienia odsetek ustawowych za opóźnienie.”. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że oceniając przedmiotowe postanowienie wskazane w pkt I.1 sentencji Decyzji, określające termin płatności ostatniej transzy na 2 dni od daty wystawienia faktury VAT, a podstawą do jej wystawienia jest podpisanie protokołu odbioru końcowego, w powiązaniu z treścią postanowienia wskazanego w pkt I.4 sentencji Decyzji¹⁰, umożliwiającego samodzielne sporządzenie przez wykonawcę protokołu odbioru, może się okazać, że konsument jest zobowiązany do wpłaty ostatniej transzy, nawet wtedy, gdy odbiór posiada istotne uwagi i wykonawca powinien wykonać poprawki montażowe. Wskutek brzmienia kwestionowanego postanowienia, Przedsiębiorca gwarantuje sobie w rzeczywistości otrzymanie całości wynagrodzenia, jeszcze przed wykonaniem poprawek montażowych, w sytuacji, gdy przykładowo wystawi fakturę po jednostronnym podpisaniu protokołu odbioru.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przedmiotowym przypadku rażące interesów konsumentów polega na tym, że naruszona została równowaga interesów stron umowy, przez to, że jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę formułując konkretny wzorzec. Kwestionowane postanowienie prowadzi do obciążania konsumenta odpowiedzialnością finansową z tytułu niezależnych od niego zachowań.

W ocenie Prezesa Urzędu, bez znaczenia pozostaje przywołany przez Spółkę argument, że ewentualny zagrożony interes konsumenta może ograniczać się do straty w postaci ustawowych odsetek za opóźnienie, których wartość mogła opiewać co najwyżej na kilkadziesiąt do kilkuset złotych, albowiem interpretacji, kiedy mamy do czynienia z rażącym naruszeniem interesów konsumenta, nie można sprowadzać do kryteriów rachunkowych, a więc porównania pieniężnej wartości świadczeń. Niemniej jednak, strata w postaci kilkuset złotych dla konsumenta, wbrew twierdzeniom Spółki, stanowi istotne naruszenie jego interesów ekonomicznych. Spółka w przedmiotowym postanowieniu uregulowała termin zapłaty przez konsumenta świadczenia pieniężnego w sposób znacznie odbiegający od zasad uczciwego (słusznego) ukształtowania praw i obowiązków konsumenta. Mając także na uwadze brzmienie kwestionowanego postanowienia w powiązaniu z postanowieniem wskazanym w pkt I.4 sentencji Decyzji, należy uwzględnić, że interes konsumentów może być dodatkowo zagrożony tym, że konsument może być zobowiązany do wniesienia ostatniej transzy płatności jeszcze przed zakończeniem prac montażowych w przypadku zgłoszenia przez niego zastrzeżeń w protokole odbioru. Wskutek tego, konsument traci ważny, finansowy środek oddziaływania na przedsiębiorcę w przypadku, gdy ten jest zobowiązany do usunięcia usterek montażowych.

Pojęcie interesów konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny. Uwzględnione powinny zostać także inne aspekty, np.: stres i obawa konsumenta, że nie zdąży uregulować zobowiązania w terminie i narazi się tym samym na poniesienie dodatkowych kosztów. W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienie powoduje wskazane skutki, które mogą mieć aspekt pozaekonomiczny.

¹⁰ „Zamawiający zobowiązuje się do: (...) c. dokonania odbioru końcowego w dniu zgłoszenia zakończenia robót pod rygorem jednostronnego podpisania przez Wykonawcę protokołu odbioru końcowego (...)”

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka nie mogłaby swobodnie, na ustalonych przez siebie warunkach ustalić terminu płatności wynagrodzenia, bez uwzględnia obowiązku doręczenia faktury z odpowiednim wyprzedzeniem, niezbędnym dla terminowego wywiązania się przez konsumenta z obowiązku jej opłacenia.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając zarówno jego interesy ekonomiczne, jak i pozaeconomiczne, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad 2

„Zamawiający oświadcza, że zapoznał się z treścią OWS oraz umowy, wskazuje, że zapisy umowy zostały z nim indywidualnie omówione, a ostateczna treść umowy jest wynikiem prowadzonych negocjacji.”

§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 5 ust. 6 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym zamawiający oświadcza, że zapoznał się z treścią OWS oraz umowy, wskazuje, że postanowienia umowy zostały z nim indywidualnie omówione, a ostateczna treść umowy jest wynikiem prowadzonych negocjacji, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być rzetelnie traktowany, a przedsiębiorca nie powinien wykorzystywać uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy formułowaniu postanowień umownych.

Przywołane postanowienie umowne wprowadza fikcję, iż postanowienia zawarte we wzorcu zostały uzgodnione indywidualnie w wyniku negocjacji, choć wiadomo, że konsument nie współkształtował ich treści, gdyż podstawę stosunku prawnego istniejącego między stronami stanowi wzorzec umowy oferowany przez Przedsiębiorcę. Wzorzec umowy stosowany przez Przedsiębiorcę już z samej istoty wzorca umowy - zgodnie z art. 384 k.c. jest ustalony przez jedną ze stron - nie może być poczytywany za uzgodniony indywidualnie.

W ocenie Prezesa Urzędu bez znaczenia pozostają przywołane przez Spółkę argumenty świadczące o indywidualnym uzgadnianiu umowy z konsumentem, takie jak ustalanie szczegółów technicznych umowy, czy wydłużenia terminów płatności lub podzielenia rat płatności na mniejsze transze. Nie ma bowiem znaczenia, czy jakaś konkretna umowa była między stronami negocjowana. Kontrola w przedmiotowym postępowaniu ma charakter oceny ex ante i obejmuje wzorzec umowy, nie zaś konkretną umowę. Istotne jest, że Am Eco Energy wprowadziła oceniane wzorce umowy do obrotu poprzez wystąpienie do konsumentów z ofertą zawarcia umowy z ich wykorzystaniem, o czym świadczą przekazane Prezesowi Urzędu przez Spółkę wzorce umów i umowy zawarte na ich podstawie z konsumentami. Co istotne, Spółka sama przyznaje, że nie sposób sobie wyobrazić, aby konsument negocjował i współtworzył każde z postanowień umownych.

Należy również zauważyć, że kwestionowane postanowienie stawia Przedsiębiorcę w korzystniejszej pozycji, ponieważ przerzuca na konsumenta obowiązek udowodnienia, że postanowienia umowy nie były uzgodnione indywidualnie oraz nie były przedmiotem negocjacji stron. Tym samym przedmiotowe postanowienie nie uwzględnia i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy. Prowadzi to w konsekwencji do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco niekorzystny dla konsumenta.

Postanowienie zawarte w § 5 ust. 6 Umowy na montaż pompy ciepła, Umowy na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej, Umowy na montaż pieca elektrycznego może być rozumiane przez konsumenta - stronę umowy, jako rezygnacja z ochrony przysługującej mu na podstawie przepisu art. 385¹ k.c. W konsekwencji może powodować ono u konsumenta błędne przekonanie co do zakresu przysługujących mu praw. Powoduje ono bowiem powstanie po jego stronie bezzasadnego przeświadczenia, iż na skutek przeczytania wzorca umowy i podpisania umowy w takim brzmieniu traci on prawo do dochodzenia swoich praw wynikających ze stosowania przez Przedsiębiorcę zakazanych postanowień umownych (niedozwolonych postanowień umownych). Należy podkreślić, że przeciętny konsument nie ma świadomości, że aby uznać umowę za indywidualnie wynegocjowaną, koniecznym jest by miał on realny wpływ na treść każdego z postanowień.

Postanowienie, z którego treści wynika, że treść umowy była indywidualnie negocjowana, stanowi więc dowód utrudniający konsumentowi dochodzenie jego praw. Opisana sytuacja nie miałaby miejsca, gdyby tego postanowienia w umowie nie było.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przedmiotowym przypadku rażące naruszenie interesów konsumentów polega na tym, że Przedsiębiorca wprowadza konsumenta w błąd, co do braku możliwości powoływania się wobec Spółki na brak negocjacji treści umowy, wywołując u niego mylne wyobrażenie co do braku możliwości kontroli zawartej umowy przy uwzględnieniu przepisów art. 385¹ - 385³ Kodeksu cywilnego. Zostanie więc naruszony interes ekonomiczny konsumenta na skutek zaniechania przez niego dochodzenia swoich praw i roszczeń pomimo występowania w umowie niedozwolonych postanowień umownych.

Na naruszenie interesu konsumenta wskazuje również okoliczność, że przedmiotowe postanowienie, z uwagi na użyte sformułowanie „*ostateczna treść umowy*”, oznacza, że może ono w istocie zostać zastosowane przez Przedsiębiorcę do każdego postanowienia umownego, wedle jego uznania.

Pojęcie interesów konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako niekorzystne ukształtowanie jego sytuacji ekonomicznej, ale także, jak w niniejszym przypadku, zostanie naruszony interes pozaekonomiczny konsumenta, który może odczuwać stres, obawę o skuteczność dochodzenia ewentualnych roszczeń.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że wiedziałby, że przysługuje mu ochrona na podstawie przepisu art. 385¹ k.c.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia zatem i nie zabezpiecza interesu konsumenta jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając zarówno jego interesy ekonomiczne, jak i pozaekonomiczne, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad. 3

„Zamawiający oświadcza, że otrzymał wszystkie załączniki do niniejszej umowy (załącznik nr 1, 2 oraz 3- formularz odstąpienia).”

§5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 5 ust. 7 wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”;

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienia wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym konsument oświadcza, że otrzymał wszystkie załączniki do umowy, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj w zakresie równowagi kontraktowej stron. Dodatkowo w ocenie Prezesa UOKiK kwestionowane postanowienie narusza zasadę dobrej wiary i uczciwości w konstruowaniu wzorca umowy, bowiem jest ono odgórnym oświadczeniem narzuconym konsumentowi. Oświadczenie o ww. treści stawia Przedsiębiorcę w uprzywilejowanej pozycji wobec konsumenta.

Cytowane postanowienie stwarza fikcję otrzymania przez konsumenta wzorców umów w postaci załączników do umowy. W ten sposób Przedsiębiorca zwalnia się ze spoczywającego na nim obowiązku wykazania, że poszczególne wzorce umów (załączniki do umowy) przekazał konsumentowi. Tymczasem konsument musi mieć możliwość zweryfikowania treści wzorca i dopiero potem złożyć oświadczenie o dokonaniu tej czynności, tym bardziej, że jego jedynym wyborem jest niepodpisanie umowy lub jej podpisanie bez kwestionowania analizowanych postanowień.

Zamieszczanie przez Przedsiębiorcę w stosowanych wzorcach umownych ww. postanowienia, które stanowi jedno z kilku/kilkunastu postanowień umownych zawartych w danej umowie powoduje to, że konsument zawierając określoną umowę, godzi się automatycznie również na klauzulę kwestionowaną w niniejszym punkcie. Nie ma możliwości wyrażenia sprzeciwu w przypadku niedoręczenia tych dokumentów przez Przedsiębiorcę przed zawarciem umowy, a więc stan faktyczny w konkretnej sprawie nie musi odpowiadać temu, co zostało wskazane w postanowieniu.

Wskazać należy, iż to Przedsiębiorca powinien być zobligowany do wykazania, iż faktycznie doręczył konsumentom wszystkie wzorce przed zawarciem umowy. Nie może to się jednak odbywać na podstawie narzuconego przez Przedsiębiorcę we wzorcu postanowienia umownego, jak to ma miejsce w przypadku kwestionowanej w niniejszym postępowaniu klauzuli. Co ważne, w kwestionowanym postanowieniu wzorce umów (załączniki) nie są dokładnie opisane. Przedsiębiorca, poza jednym załącznikiem („formularz odstąpienia”) nie wskazał dokładnych nazw wzorców umów, ograniczając się do numeracji załączników („załącznik nr 1, 2”). Zacytowane brzmienie klauzuli daje Przedsiębiorcy możliwość nadużyć, jako że może on wskazać na dowolny wzorec umowy, niekoniecznie ten, który był przedłożony konsumentowi w momencie podpisywania umowy.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku kwestionowanych postanowień rażące naruszenie interesów konsumentów polega na przerzuceniu na konsumentów obowiązku przeprowadzenia dowodu w zakresie niedoręczenia przed zawarciem umowy z Am Eco Energy wszystkich wzorców umów dotyczących zawieranego stosunku prawnego.

Ponadto wskazana wyżej klauzula ma nie tylko wywołać określone skutki prawne. Służy ona również wywołaniu odpowiedniego stanu świadomości u konsumenta, który może

zrezygnować z próby kwestionowania wskazanych w postanowieniu wzorców umów, skoro sam podpisał umowę z postanowieniem o treści wskazującej, że je otrzymał. W konsekwencji, konsument może być zobowiązany do poniesienia dodatkowych kosztów, wynikających z wzorców umowy, które w rzeczywistości nie zostały mu doręczone. Zostanie więc naruszony interes ekonomiczny konsumenta.

Prezes Urzędu nie zgadza się z argumentami Spółki, jakoby przedmiotowe postanowienie spełniało alarmującą i informacyjną rolę z perspektywy ochrony interesów konsumentów, bowiem daje konsumentowi wyraźnie do zrozumienia, że powinien on zapoznać się i sprawdzić, czy otrzymał od przedsiębiorcy wszystkie załączniki, w tym najistotniejszy - wymieniony z nazwy - Oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Zdaniem Prezesa Urzędu, kwestionowane postanowienie, w istocie wprowadza konsumenta w błąd co do ciężaru dowodu i zakresu jego uprawnień. W przypadku sporu pomiędzy konsumentem, a przedsiębiorcą co do doręczenia określonych wzorców umów, przy kwestionowanym brzmieniu klauzuli, to konsument będzie obowiązany wykazać, że przedmiotowe postanowienie jest sprzeczne ze stanem rzeczywistym.

Jak już wskazano powyższej, pojęcie interesów konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako niekorzystne ukształtowanie jego sytuacji ekonomicznej. Uwzględnione powinny zostać także inne aspekty, np. stres i obawa konsumenta o skuteczność dochodzenia ewentualnych roszczeń. W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienie powoduje wskazane skutki, które mogą mieć aspekt pozaekonomiczny. .

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanych postanowień, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, z uwagi na to, że Spółka musiałaby przeprowadzić dowód w zakresie doręczenia konsumentowi poszczególnych wzorców umów przed zawarciem umowy.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia zatem i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy pozaekonomiczne, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad 4

„Zamawiający zobowiązuje się do: (...) c. dokonania odbioru końcowego w dniu zgłoszenia zakończenia robót pod rygorem jednostronnego podpisania przez Wykonawcę protokołu odbioru końcowego (...)”

§ 6 ust. 2 lit c Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 6 ust. 2 lit c Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca zastrzega sobie prawo do jednostronnego podpisania przez wykonawcę protokołu odbioru końcowego, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj, zgodnie z którym konsument powinien być rzetelnie traktowany, a przedsiębiorca nie powinien wykorzystywać uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty.

Dobre obyczaje odwołują się do takich wartości, jak uczciwość, szczerłość, zaufanie, lojalność, rzetelność i fachowość. Sprzeczne z dobrymi obyczajami będą działania uniemożliwiające realizację tych wartości, a więc właśnie umieszczenie we wzorcu umowy postanowień umownych podważających zaufanie konsumenta do danego przedsiębiorcy.

W ocenie Prezesa Urzędu bez znaczenia pozostaje przywołany przez Spółkę argument, że zakwestionowane postanowienie jest klauzulą „martwą” i w praktyce wieloletniej działalności Spółki nie zdarzyło się, aby Spółka nie zaczekała na konsumenta z czynnością sporządzenia protokołu odbioru i samodzielnie dokonała tej czynności, albowiem dla stwierdzenia abuzywności postanowienia wzorca umowy bez znaczenia pozostaje fakt rzeczywistego wykorzystania postanowienia w stosunku do konsumentów.

Omawiane postanowienie nakłada na inwestora bezwzględny obowiązek dokonania odbioru końcowego w dniu zgłoszenia zakończenia robót pod rygorem „jednostronnego podpisania przez Wykonawcę protokołu odbioru końcowego”.

Przedsiębiorca stosując tę klauzulę narusza zasadę rzetelnego traktowania kontrahentów poprzez wykorzystanie pozycji profesjonalisty oraz przewagi w relacjach gospodarczych z konsumentami przy formułowaniu postanowień umownych. Naruszona zostaje ponadto zwyczajowa zasada uczciwego postępowania, zgodnie z którą przedsiębiorca sprzedając towar, świadcząc usługę czy wykonując dzieło dokłada należytych starań, aby uwzględnić opinię/ocenę klienta dotyczącą produktu lub usługi, za które ten płaci. Samodzielne sporządzenie przez wykonawcę protokołu odbioru ma zaś doniosłe konsekwencje dla konsumenta w postaci utraty prawa do zgłoszenia ewentualnych zastrzeżeń w zakresie prawidłowego wykonania umowy. Postanowienie § 8 ust. 2 zdanie drugie Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do „Umowy na montaż pompy ciepła” przewiduje bowiem, że: „W przypadku braku zgłoszenia wad lub usterek w protokole odbioru, Strony zgodnie uznają, że pompa ciepła jest wolna od wad i usterek oraz nieruchomości pozostaje w stanie nienaruszonym.”. Z kolei postanowienie § 8 ust. 2 zdanie drugie Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do „Umowy na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” przewiduje, że „W przypadku braku zgłoszenia wad lub usterek w protokole odbioru, Strony zgodnie uznają, że instalacja fotowoltaiczna jest wolna od wad i usterek oraz nieruchomości pozostaje w stanie nienaruszonym.”. Wobec powyższego kwestionowane postanowienie wzorca umowy uznać należy za klauzulę niedozwoloną w świetle art. 385¹ § 1 k.c. oraz art. 385³ pkt 2 k.c., albowiem w pewnych okolicznościach wyłącza ono (lub istotnie ogranicza) odpowiedzialność przedsiębiorcy względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów wiąże się z samodzielnym sporządzeniem przez przedsiębiorcę protokołu odbioru robót, co skutkuje natomiast obowiązkiem zapłaty żądanej przez kontrahenta ceny za wykonane roboty, bez możliwości weryfikacji przez konsumenta prawidłowości sporządzenia protokołu. Należy mieć na uwadze, że Przedsiębiorca sporządzając taki protokół samodzielnie może kierować się własnym interesem i nie wskazać ewentualnych wad, nawet gdyby takie wystąpiły, co niewątpliwie może zostać uznane za rażące naruszenie interesów konsumenta.

Konsument ma prawo zweryfikować prawidłowość wykonania robót i może odmówić dokonania odbioru w sytuacji wykrycia wad i usterek w odbieranej instalacji. Natomiast kwestionowane postanowienie nakłada na konsumenta (zamawiającego) bezwzględny obowiązek dokonania odbioru końcowego w dniu zgłoszenia zakończenia robót, nie czyniąc od tego żadnych wyjątków.

W przedmiotowym przypadku może zostać naruszony interes ekonomiczny konsumenta, będzie on bowiem zobowiązany do zapłaty za roboty, których efekty mogą nie być dla niego zadowalające.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ nie mógłby być zaskoczony samodzielnym odbiorem robót przez Przedsiębiorcę, a w konsekwencji Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym. Postanowienie to rażąco narusza interesy konsumenta, także pozaekonomiczne, narażając go na negatywne skutki wynikające z możliwości jednostronnego odbioru końcowego robót przez wykonawcę (niemożność zaplanowania sobie przez konsumenta czasu, bycie w ciągłej gotowości przez konsumenta itp.).

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia zatem i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy ekonomiczne i pozaekonomiczne, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad 5

„Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane niewłaściwym użytkowaniem lub przechowywaniem towaru przez Zamawiającego oraz za błędy wykonawcze i projektowe osób trzecich.”

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 9 ust. 13 zdanie pierwsze Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności za szkody spowodowane niewłaściwym użytkowaniem lub przechowywaniem towaru przez zamawiającego oraz za błędy wykonawcze i projektowe osób trzecich, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Prezes UOKiK wskazuje, iż zakwestionowane postanowienie jest odpowiednikiem niedozwolonych postanowień wskazanych w art. 385³ pkt 2 k.c., zgodnie z którym - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności wyłączają lub istotnie ograniczają odpowiedzialność względem konsumenta za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania.

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj równowagi praw i obowiązków stron zawartej umowy poprzez jej zaburzenie.

Przyjęte we wzorcu umowy rozwiązania zaburzają w stopniu znacznym wzorcowe wyważenie wzajemnych interesów stron umów zawieranych na gruncie prawa cywilnego, a uregulowane w art. 471 i 474 k.c. Zamykają bowiem konsumentowi możliwość uzyskania odszkodowania z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania we

wszystkich tych przypadkach, gdy w jakimkolwiek stopniu do powstania szkody przyczynił się konsument, osoby trzecie, w tym także podmioty związane węzłem obligacyjnym ze Spółką. Przedsiębiorca stawia się w sytuacji, w której pomimo zasady równorzędności stosunków cywilnoprawnych, przerzuca na konsumenta ryzyko niewykonania bądź nienależytego wykonania umowy z przyczyn, za które zwykle przedsiębiorca ponosi odpowiedzialność.

Zasady odpowiedzialności przedsiębiorcy z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania umownego określa art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Natomiast zakres odpowiedzialności wykraczający poza przesłankę zawinienia uregulowano w dalszych przepisach Kodeksu cywilnego, w szczególności w art. 474 k.c. Zgodnie z brzmieniem tego przepisu, dłużnik odpowiedzialny jest jak za własne działanie lub zaniechanie za działania i zaniechania osób, z których pomocą zobowiązanie wykonywa, jak również osób, którym wykonanie zobowiązania powierza. Przepis powyższy stosuje się także w wypadku, gdy zobowiązanie wykonywa przedstawiciel ustawowy dłużnika. Odpowiedzialność dłużnika w takiej sytuacji za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania opiera się na zasadzie ryzyka.

Wskutek brzmienia kwestionowanego postanowienia wykonawca ograniczył swoją odpowiedzialność odszkodowawczą, uchylając się od obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przez działanie i zaniechanie podmiotów, z których pomocą wykonuje zobowiązanie, o których mowa w art. 474 k.c. („Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności (...) za błędy wykonawcze i projektowe osób trzecich”).

Należy w pełni podzielić stanowisko wyrażone w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 22 listopada 2005 r. (sygn. akt VI ACa 177/2005), zgodnie z którym nie uwzględnienie przez przedsiębiorcę w ramach zawieranych umów, treści przepisów prawa dotyczących tego rodzaju umów w tym znaczeniu, że proponowane warunki realizacji świadczenia są mniej korzystne niż rozwiązania wynikające z tych przepisów, nawet jeżeli nie są to przepisy bezwzględnie obowiązujące, należy uznać za działanie sprzeczne z dobrymi obyczajami.

W ocenie Prezesa Urzędu, stanowisko Spółki, zgodnie z którym, klauzula zwolnienia od odpowiedzialności za błędy wykonawcze lub projektowe osób trzecich rozumiana winna być wyłącznie jako klauzula zwalniająca przedsiębiorcę od odpowiedzialności za ingerencje, wady, przeróbki firm zewnętrznych działających na zlecenie konsumentów bez wiedzy i zgody Am Eco Energy, jest pozbawione uzasadnionych podstaw. W treści kwestionowanego postanowienia nie ma mowy o wyłączeniu odpowiedzialności Przedsiębiorcy za działania osób trzecich działających na zlecenie konsumenta, lecz postanowienie wzorca umowy, narzucone konsumentowi, stanowi wprost o „błędach wykonawczych i projektowych osób trzecich”. Tak ukształtowane postanowienie może obejmować swoim zakresem także działania i zaniechania osób, z których pomocą Spółka wykonuje swoje zobowiązanie i w konsekwencji prowadzi do wyłączenia odpowiedzialności Przedsiębiorcy względem konsumenta za nienależyte wykonanie zobowiązania.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na pozbawieniu konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych od Przedsiębiorcy.

W niniejszym przypadku może dojść do naruszenia przede wszystkim interesów ekonomicznych konsumentów, ponieważ to konsument będzie zobowiązany do poniesienia kosztów, które mogą powstać wskutek nienależytego wykonania zobowiązania

przedsiębiorcy. Powoduje to również naruszenie interesów pozaekonomicznych konsumentów poprzez wywołanie poczucia niesprawiedliwości czy stresu związanego z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ Spółka odpowiadałaby za realizację zobowiązania na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia zatem i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy ekonomiczne, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad 6

„W przypadkach nieuzasadnionej reklamacji Wykonawca ma prawo obciążyć Zamawiającego wszelkimi kosztami postępowania reklamacyjnego, w tym kosztami: ekspertyz i organizacji dodatkowych przewozów.”

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 9 ust. 15 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca zastrzega sobie prawo do obciążenia zamawiającego wszelkimi kosztami postępowania reklamacyjnego w przypadkach nieuzasadnionej reklamacji, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj poprzez zaburzenie równowagi praw i obowiązków stron zawartej umowy. Zgodnie z dobrym obyczajem, konsument powinien być rzetelnie traktowany, a przedsiębiorca nie powinien wykorzystywać uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty.

Należy wskazać, że rozpatrywanie przez Przedsiębiorcę wnoszonych zgłoszeń reklamacyjnych mieści się w granicach ponoszonego ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej i koszty podjęcia takich działań nie powinny obciążać konsumentów.

Dla oceny przedmiotowego postanowienia jako niedozwolonego istotne znaczenie ma fakt dysproporcji w zakresie wiedzy fachowej dotyczącej przedmiotu umowy. Przeciętny konsument nie posiada wiedzy technicznej pozwalającej na ustalenie, czy ujawniona wada uzasadnia zgłoszenie reklamacji. Postanowienie § 9 ust. 8 „Umowy na montaż pompy ciepła” przewiduje, że *„Reklamacje jakościowe należy zgłosić w terminie 7 dni od daty wykrycia wady. Przy rozpatrywaniu reklamacji ich zasadność ocenia się z uwzględnieniem obowiązujących norm technicznych”*.

Istnienie kwestionowanej klauzuli przewidującej, że w przypadkach nieuzasadnionej reklamacji, konsument może być obciążony kosztami postępowania reklamacyjnego powoduje, że część konsumentów, w obawie, że ich zgłoszenie

reklamacyjne zostanie uznane za nieuzasadnione i że w związku z tym będą zobowiązani do pokrycia wysokich kosztów związanych z wykonaniem ekspertyz, nie będzie próbować dochodzić swoich praw, rażąco narusza prawa konsumenta.

Przedsiębiorca prowadzi działalność gospodarczą nastawioną na zysk i w jej ramach udzielił gwarancji, a także ponosi odpowiedzialność z tytułu braku zgodności rzeczy sprzedanej z umową (do 31 grudnia 2022 r. była to rękojmia), a w związku z tym ponosi również ryzyko gospodarcze z tą działalnością związane, w tym koszty związane ze zgłaszanymi reklamacjami. Niewątpliwie Przedsiębiorca może podjąć działania mające na celu ograniczenie przypadków nieuzasadnionych zgłoszeń reklamacyjnych (np. wstępne działania weryfikacyjne zgłoszenia, dokładny wywiad telefoniczny). Jednakże trudno zaakceptować przenoszenie ryzyka gospodarczego na konsumentów i obciążanie ich w każdym przypadku kosztami nieuzasadnionych zgłoszeń reklamacyjnych, gdyż jest to sprzeczne z dobrymi obyczajami.

Wbrew stanowisku Spółki, treść klauzuli nie ma na celu informowania konsumentów zawczasu, iż koszty ekspertyz urzędów nie są symboliczne i nakłanianie konsumentów do kontaktu z infolinią Spółki, z przedstawicielem handlowym lub działem technicznym, lecz przyznaje Przedsiębiorcy uprawnienie do obciążania konsumentów wszelkimi kosztami postępowania reklamacyjnego, o czym świadczą sformułowania użyte w tym postanowieniu, takie jak: „Wykonawca ma prawo obciążyć Zamawiającego” oraz „wszelkimi kosztami postępowania reklamacyjnego”. W rzeczywistości, wskazane postanowienie prowadzi do zniechęcenia konsumentów do wnoszenia reklamacji w celu dochodzenia przysługujących im roszczeń z tytułu braku zgodności rzeczy sprzedanej z umową bądź udzielonej gwarancji, z obawy przed obciążeniem ich wysokimi kosztami. Ryzyko obciążenia wysokimi kosztami ogranicza możliwość realnego skorzystania przez konsumenta z uprawnień przewidzianych w umowie.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

Rażące naruszenie interesów konsumenta zachodzi w sytuacji, gdy w sposób rażący naruszona została równowaga interesów stron umowy, przez to że jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę formułując konkretny wzorzec. W przedmiotowym postanowieniu, Spółka ukształtowała treść stosunku zobowiązaniowego tworząc klauzule umowne, które godzą w równowagę kontraktową stron.

W niniejszym przypadku dochodzi do naruszenia przede wszystkim interesów ekonomicznych konsumentów, ponieważ to konsument może być zobowiązany do poniesienia kosztów postępowania reklamacyjnego. Powoduje to również naruszenie interesów pozaekonomicznych konsumentów poprzez wywołanie poczucia niesprawiedliwości czy stresu związanego z koniecznością poniesienia dodatkowych kosztów.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ ogólne zasady odpowiedzialności za zobowiązania umowne wynikające z Kodeksu cywilnego stawiałyby konsumenta w lepszej sytuacji.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia zatem i nie zabezpiecza interesu konsumenta jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy ekonomiczne, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad 7

„Strony będą dążyć do polubownego załatwienia wszelkich sporów wynikłych w związku z wykonywaniem Umowy. W przypadku niemożności polubownego załatwienia sprawy, wyłącznie właściwym do rozstrzygnięcia sporu będzie sąd właściwy dla miejsca siedziby Wykonawcy.”

§ 12 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 11 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 12 ust. 7 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca zastrzega, że wyłącznie właściwym do rozstrzygnięcia sporu będzie sąd właściwy dla miejsca siedziby wykonawcy, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego, zgodnie z którym kontrahent konsumenta powinien tworzyć takie klauzule umowne, które nie godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego. Natomiast Przedsiębiorca, mając na uwadze ochronę jedynie własnego interesu kosztem interesów konsumenta, ustalił wyłączną właściwość sądu właściwego dla miejsca siedziby wykonawcy.

Prezes UOKiK wskazuje, iż zakwestionowane postanowienie jest odpowiednikiem niedozwolonych postanowień wskazanych w art. 385³ pkt 23 k.c., zgodnie z którym - w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które w szczególności narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy.

Cytowane postanowienie narzuca rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy i konkretnych okoliczności faktycznych może nie być miejscowo właściwy.

Co do zasady powództwo wytacza się przed sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania. Z właściwości przemiennej określonej chociażby w art. 34 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 1568, dalej jako: „k.p.c.”) wynika, iż powództwo m.in. o wykonanie, rozwiązanie, czy zmianę umowy może być wytoczone przed sąd miejsca jej wykonania. Jednakże, właściwość sądowa ustalana jest w kontekście konkretnej sprawy i tego, kto pozywa a kto jest pozwanym, przez co nie można jej jednostronnie narzucić na etapie zawierania umowy z konsumentem. Przedsiębiorcy nie przysługuje zatem kompetencja do jednostronnego wyznaczenia właściwości sądu, ze względu na to, że jest ona określona precyzyjnie i wyczerpująco w Kodeksie postępowania cywilnego. Co więcej, cytowane postanowienie jest sprzeczne z art. 31 § 2 k.p.c., który wyłącza możliwość zastosowania właściwości przemiennej w sprawach przeciwko konsumentom.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

W przypadku niniejszego postanowienia rażące naruszenie interesów konsumentów polega na pozbawieniu konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń przed sądem właściwym według przepisów k.p.c.

Może więc zostać naruszony interes ekonomiczny i pozaekonomiczny konsumenta, który może być narażony na dodatkowe koszty związane z dojazdami do sądu oraz stratę

czasu. Odnosząc się do twierdzenia Spółki, że zdecydowana większość spraw cywilnych prowadzona jest w trybie posiedzeń zdalnych on-line, należ wskazać, że przeprowadzenie posiedzenia zdalnego następuje w trybie przewidzianym przez przepisy Kodeksu postępowania cywilnego i nie można przed wszczęciem postępowania przewidzieć, czy przewodniczący zarządzi przeprowadzenie posiedzenia jawnego przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jego przeprowadzenie na odległość. Pojęcie interesów konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny. Uwzględnione powinny zostać także inne aspekty np.: czas zbędnie stracony przez konsumenta, dezorganizacja toku życia, itp. W ocenie Prezesa Urzędu kwestionowane postanowienie może również powodować te wskazane skutki, które mogą mieć aspekt pozaekonomiczny.

Odnosząc się do argumentu Spółki, że w żadnym postępowaniu sądowym Spółka nie powołała się na zarzut niewłaściwości miejscowej sądu, Prezes Urzędu ponownie wskazuje, że dla stwierdzenia abuzywności postanowienia wzorca umowy bez znaczenia pozostaje fakt rzeczywistego wykorzystania postanowienia w stosunku do konsumentów.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ obowiązywałyby ogólne zasady ustalania sądu właściwego do rozpoznania sprawy wynikające z k.p.c.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia zatem i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy ekonomiczne i pozaekonomiczne, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Ad 8

„Zamawiający wyraża nieodwołalną, nieodpłatną zgodę na wykonanie oraz wykorzystywanie przez Wykonawcę materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot Umowy w materiałach informacyjno-promocyjnych Wykonawcy. Zgoda nie jest ograniczona czasowo i terytorialnie oraz obejmuje wszelkie formy publikacji, w tym w szczególności: ulotki, broszury, foldery, reklamy w gazeta.”

§ 12 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pompy ciepła”

§ 11 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”

§ 12 ust. 8 Ogólnych Warunków Sprzedaży będących załącznikiem do wzorca umowy pn. „Umowa na montaż pieca elektrycznego”

W ocenie Prezesa Urzędu postanowienie wzorca umownego stosowanego przez Przedsiębiorcę, zgodnie z którym Przedsiębiorca zastrzega, że konsument wyraża nieodwołalną, nieodpłatną zgodę na wykonanie oraz wykorzystywanie materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot umowy, jest sprzeczne z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumentów.

Sprzeczność z dobrymi obyczajami

Kwestionowane postanowienie narusza dobry obyczaj poprzez zaburzenie równowagi praw i obowiązków stron zawartej umowy.

Sprzeczność przytoczonego postanowienia z dobrymi obyczajami przejawia się w naruszeniu przez Spółkę zasady rzetelnego traktowania kontrahentów. Analiza treści ww. postanowienia prowadzi do wniosku, że na jego podstawie Spółka przyznała sobie nieokreślone czasowo i terytorialnie prawo do korzystania z materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot umowy.

Zwrócić należy uwagę, że zgoda konsumenta „została wyrażona” we wzorcu umownym, który nie został uzgodniony indywidualnie, a oświadczenie w przedmiocie zgody zostało narzucone konsumentowi, który nie miał możliwości zawarcia umowy bez „wyrażenia tej zgody”. Tym samym argument Spółki, że konsument każdorazowo miał prawo wyrazić swój sprzeciw i nie zgodzić się na publikację, nie zasługuje na uwzględnienie. Postanowienie w brzmieniu zakwestionowanym przez Prezesa Urzędu nie chroni konsumenta przed wykorzystywaniem zdjęć zamontowanych urządzeń grzewczych w materiałach informacyjno-promocyjnych Spółki, bowiem odgórna zgoda konsumenta, dodatkowo wzmocniona takimi określeniami, jak „nieodwołalna”, „nieodpłatna”, „nie ograniczona czasowo i terytorialnie”, „obejmująca wszelkie formy publikacji” daje Przedsiębiorcy prawo powołania się na nią w bliżej nie określonych przypadkach.

Można więc uznać, że na podstawie tego postanowienia Spółka ma możliwość bezterminowego i nieograniczonego wykorzystania materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot umowy stanowiący własność konsumenta dla własnych działań reklamowych, bez ponoszenia opłat.

Rażące naruszenie interesów konsumentów

Rażące naruszenie interesów konsumenta zachodzi w sytuacji, gdy w sposób rażąco naruszona została równowaga interesów stron umowy, przez to że jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę formułując konkretny wzorzec.

W przypadku niniejszego postanowienia Spółka rażąco narusza równowagę kontraktową stron przyznając sobie możliwość decydowania o sposobie wykorzystania materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot umowy (narzucone we wzorcu umowy postanowienie umowne obejmuje zgodę konsumenta na wszelkie formy publikacji). Postanowienie obejmujące zgodę konsumenta stanowi jedno z wielu postanowień wzorca umowy, co powoduje, że konsument zawierając określoną umowę, godzi się automatycznie również na klauzulę kwestionowaną w niniejszym punkcie. Ww. okoliczności świadczą o nieuzasadnionej dysproporcji praw i obowiązków stron umowy, na niekorzyść konsumenta.

Może zostać naruszony interes ekonomiczny i pozaekonomiczny konsumenta, który zostaje pozbawiony możliwości świadomego i swobodnego wyrażenia zgody na utrwalenie i rozpowszechnianie zdjęć przedstawiających przedmiot umowy (stanowiący własność konsumenta) oraz ewentualnych korzyści finansowych z tytułu wykorzystania ww. materiałów zdjęciowych.

Przeprowadzenie tzw. testu przyzwoitości prowadzi do wniosku, że w przypadku gdyby wzorzec umowy nie zawierał kwestionowanego postanowienia, konsument byłby w korzystniejszej sytuacji, ponieważ przedsiębiorca musiałby uzyskać zgodę konsumenta na wykorzystanie przedmiotowych materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot umowy.

Stosowana przez Spółkę klauzula nie uwzględnia zatem i nie zabezpiecza interesu konsumenta, jako słabszej strony umowy, co prowadzi do ukształtowania stosunku zobowiązaniowego w sposób nierównorzędny i rażąco dla niego niekorzystny. Przedmiotowe postanowienie, w ocenie Prezesa Urzędu, kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy ekonomiczne i

pozaekonomiczne, tym samym stanowi niedozwolone postanowienie umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c.

Mając na względzie powyższe, Prezes Urzędu uznał, że ww. postanowienia stanowią niedozwolone postanowienia umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 Kodeksu cywilnego.

Uznając te postanowienia za niedozwolone, zgodnie z art. 23b ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu zakazał Przedsiębiorcy ich wykorzystywania.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I sentencji niniejszej decyzji.

Obowiązek w zakresie środków usunięcia trwających skutków naruszeń (pkt II sentencji decyzji)

Zgodnie z art. 23b ust. 2 pkt 1 uokik w decyzji o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone i zakazującej jego wykorzystywania, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu, o którym mowa w art. 23a uokik, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do poinformowania konsumentów, będących stronami umów zawartych na podstawie wzorca, o którym mowa w ust. 1, o uznaniu za niedozwolone postanowienia tego wzorca - w sposób określony w decyzji.

W niniejszej sprawie Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu na Przedsiębiorcę środków usunięcia trwających skutków naruszenia zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych określonych w punkcie I niniejszej decyzji, w postaci obowiązku skierowania wiadomości e-mail lub listu zwykłego - w terminie 3 (trzech) miesięcy od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji - do konsumentów, którzy zawarli umowy z Am Eco Energy Sp. z o.o. w oparciu o wzorce umów, zawierające postanowienia, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji, sformułowanej w sposób czytelny i zrozumiały pisemnej informacji o uznaniu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów za niedozwolone postanowień wzorców umów, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji o treści:

„Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał w dniu 16 grudnia 2024 r. decyzję nr RŁO 3/2024, w której uznał za niedozwolone, postanowienia wzorców umów stosowane przez Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy w obrocie z konsumentami i zakazał ich wykorzystywania. Są to postanowienia o treści (...) [należy przytoczyć treść postanowień uznanych za niedozwolone].

Prawomocna decyzja o uznaniu postanowienia wzorca umowy za niedozwolone ma skutek wobec przedsiębiorcy, co do którego stwierdzono stosowanie niedozwolonego postanowienia umownego oraz wobec wszystkich konsumentów, którzy zawarli z nim umowę na podstawie wzorca wskazanego w decyzji. W związku z powyższym, postanowienia te nie wiążą Pani/Pana, czyli są bezskuteczne. Bezskuteczność ta powstaje z mocy prawa i nie jest konieczne stwierdzenie jej na drodze sądowej. Klauzulę uznaną za niedozwoloną należy traktować tak, jakby w ogóle nie była zawarta w umowie. Niemniej jednak niedozwolony charakter postanowień nie uniemożliwia powoływanie się na zakwestionowane przez Prezesa UOKiK klauzule umowne przez Pana/Panią w toku wykonania umowy, jeżeli będzie to leżało w Pana/Pani interesie.

Decyzja Prezesa UOKiK nr RŁO 3/2024 dostępna jest pod adresem internetowym www.uokik.gov.pl. Decyzja jest prawomocna”

Pisemna informacja zostanie przekazana z uwzględnieniem następujących zasad:

- a) wysłanie wiadomości e-mail nastąpi na ostatni znany Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy adres poczty elektronicznej do doręczeń konsumenta,
- b) wiadomość e-mail zostanie wysłana do konsumentów dwukrotnie, w odstępie 14 dni,
- c) tytuł wiadomości e-mail będzie brzmiał: „Ważna informacja w związku z decyzją UOKiK nr RŁO 3/2024”,
- d) nadanie listu zwykłego nastąpi na ostatni znany Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy adres do doręczeń konsumenta,
- e) list zwykły zostanie wysłany do konsumentów, którzy nie podali Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy adresu poczty elektronicznej do korespondencji lub do konsumentów, co do których Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy nie posiada potwierdzenia odbioru korespondencji elektronicznej,
- f) pisemna informacja w warstwie wizualnej sporządzona zostanie czcionką Times New Roman w rozmiarze co najmniej 11, w kolorze czarnym, na białym tle.

Środek w postaci obowiązku przekazania konsumentom wiadomości e-mail lub listu zwykłego, w ocenie Prezesa Urzędu, pozwoli zrealizować przede wszystkim cele informacyjne decyzji.

Dzięki otrzymanym informacjom konsumenci dowiedzą się, że zakwestionowane przez Prezesa UOKiK postanowienia umowne są wobec nich bezskuteczne. Jednocześnie to od konsumenta będzie zależało dochodzenie od Przedsiębiorcy roszczeń w związku z uznaniem określonych w decyzji klauzul za abuzywne.

Nałożenie na Przedsiębiorcę obowiązków, o których mowa w punktach II decyzji, ma na celu zapewnienie, że każdy konsument, który zawarł umowę z Przedsiębiorcą w oparciu o wzorce umów zawierające postanowienia, o których mowa w punkcie I niniejszej decyzji, otrzyma informację, że ww. postanowienia zostały uznane za niedozwolone postanowienia umowne, o których mowa w art. 385¹ §1 k.c., a tym samym, iż nie są one dla niego wiążące.

W niniejszej sprawie trwające skutki naruszenia zakazu stosowania niedozwolonych postanowień wzorca umowy polegają na pozostawianiu zakazanych postanowień w zawartych umowach. Wobec braku świadomości o niewiążącym charakterze tych postanowień konsumenci mogą nie podejmować działań zmierzających do ewentualnego dochodzenia roszczeń od Spółki lub wykonywania umowy bez klauzul abuzywnych. Należy wskazać, że konsument, poinformowany o abuzywnym charakterze postanowień wzorca, będzie mógł w większym zakresie zadbać o swoje interesy

W ocenie Prezesa UOKiK nałożenie na Spółkę obowiązków określonych w pkt. II sentencji decyzji jest proporcjonalne do wagi i rodzaju naruszenia oraz konieczne do usunięcia jego trwających skutków. Środki te mają za zadanie poinformowanie konsumentów będących klientami Spółki o tym, iż ich kontrahent stosował wobec nich niedozwolone postanowienia umowne i tym samym nie może ich dłużej wykorzystywać w relacjach z nimi.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt II sentencji niniejszej decyzji.

Nałożenie przez Prezesa Urzędu kary pieniężnej (pkt III sentencji decyzji)

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 3a uokik, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie, dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 23a uokik.

Art. 106 ust. 3 ww. ustawy, wskazujący sposób obliczania obrotu, przewiduje m.in. w pkt 1 że obrót oblicza się jako sumę przychodów wykazanych w rachunku zysków i strat - w przypadku przedsiębiorcy sporządzającego taki rachunek na podstawie przepisów o rachunkowości.

Am Eco Energy Sp. z o.o. w roku obrotowym 2023 osiągnęła obrót w wysokości [informacja prawnie chroniona] zł (słownie: [informacja prawnie chroniona]); dowód: karty 321-322, 351-verte, 360-365).

Kara pieniężna za naruszenie zakazu stosowania we wzorcach umów zawieranych z konsumentami niedozwolonych postanowień umownych, o których mowa w art. 385¹ § 1 k.c. ma charakter fakultatywny. O tym, czy w konkretnej sprawie w odniesieniu do wskazanego przedsiębiorcy zasadne jest nałożenie kary pieniężnej decyduje, w ramach uznania administracyjnego, Prezes Urzędu. Należy zwrócić uwagę, że ustawodawca wskazał w art. 111 uokik te okoliczności, które Prezes Urzędu ma obowiązek uwzględnić decydując o wymiarze kary pieniężnej. Są to w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także: okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia (art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik).

W ocenie Prezesa Urzędu, zgromadzony materiał dowodowy w sposób jednoznaczny wskazuje na stosowanie przez Przedsiębiorcę niedozwolonych postanowień umownych, a okoliczności sprawy takie jak: charakter stosowanych klauzul, ich szkodliwość i negatywne skutki w sferze ekonomicznych i pozaekonomicznych interesów konsumentów, jakie mogły one wywołać, przemawiają za zasadnością nałożenia w tym przypadku kar pieniężnych. Nie bez znaczenia pozostaje fakt, że stosowanie zakwestionowanych postanowień umownych miało miejsce w stosunku do wszystkich potencjalnych klientów Przedsiębiorcy. Kwestionowane postanowienia stosowane są wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Również szeroki zasięg terytorialny działania Przedsiębiorcy obejmujący obszar całego kraju oraz długi okres stosowania wzorców uzasadniają nałożenie kary na Przedsiębiorcę. Tym samym Prezes Urzędu działając w ramach uznania administracyjnego uznał nałożenie na Spółkę kar pieniężnych za celowe.

W ocenie Prezesa Urzędu, zasadnym jest w niniejszej sprawie wymierzenie kar pieniężnych z uwagi na cele prewencji indywidualnej i ogólnej, jak również cel represyjny. Nałożenie kar pieniężnych służyć będzie zatem jako środek odstraszający Spółkę od stosowania podobnych praktyk w przyszłości (prewencja indywidualna). Rozstrzygnięcie o karach ma również być sygnałem dla innych profesjonalnych uczestników rynku, że tego typu działania nie mogą być podejmowane - pod rygorem sankcji finansowej (prewencja ogólna). Kary pieniężne spełnią także funkcję represyjną, to znaczy stanowić będzie dolegliwość dla strony niniejszego postępowania uzasadnioną stwierdzeniem stosowania niedozwolonych postanowień umownych.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 1 uokik, wysokość nakładanej kary pieniężnej ustalana jest z uwzględnieniem w szczególności okoliczności naruszenia przepisów tej ustawy oraz uprzedniego naruszenia przepisów ustawy, a także okresu, stopnia i skutków rynkowych naruszenia przepisów uokik, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia, biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu bierze również pod uwagę okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie. Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 uokik, okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z

Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających art. 111 ust. 4 pkt 2 uokik wymienia: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonaniem naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

Podstawę obliczenia wysokości kary w niniejszym postępowaniu stanowi obrót Spółki osiągnięty w 2023 r., który wyniósł [*informacja prawnie chroniona*] zł. Maksymalny wymiar kary, jaką można nałożyć na Przedsiębiorcę za każdą stosowaną klauzulę abuzywną, na podstawie przepisów uokik, wynosi [*informacja prawnie chroniona*] zł, tj. 10% całkowitego obrotu osiągniętego przez Am Eco Energy Sp. z o.o. w 2023 r.

Ustalenie wysokości kary pieniężnej ma charakter wieloetapowy. Ustalając wysokość nakładanej kary pieniężnej należy uwzględnić w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy, uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia. Na tej podstawie ustalona zostaje kwota bazowa. W dalszej kolejności należy rozważyć, czy w sprawie występują okoliczności obciążające i łagodzące oraz jaki powinny mieć wpływ na wysokość kary.

Okoliczności naruszenia przepisów

W tym miejscu Prezes Urzędu przedstawia okoliczności naruszenia przepisów, które przemawiają za nałożeniem kary finansowej na Przedsiębiorcę i które są wspólne przy ustalaniu wysokości kary pieniężnej za stosowanie każdego ze wskazanych w pkt I sentencji Decyzji postanowienia wzorców umów.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 uokik kara pieniężna może być nałożona w przypadku, gdy do naruszenia przepisów tej ustawy doszło co najmniej nieumyślnie. Analiza treści wzorców stosowanych przez Przedsiębiorcę wskazuje na umyślne naruszenie przez Spółkę zakazu wyrażonego w art. 23a uokik.

By móc zarzucić przedsiębiorcy umyślność działania w zakresie stosowania klauzul niedozwolonych, musi on mieć świadomość, iż dana klauzula kształtuje prawa i obowiązku konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco narusza interesy konsumenta oraz stawia przedsiębiorcę w lepszej pozycji oraz mieć zamiar stosowania takiej klauzuli we własnym wzorcu.

Spółka jako profesjonalista ma obowiązek w swoich działaniach skierowanych wobec konsumentów uwzględnić obowiązujące przepisy prawa, w tym określające jakie postanowienia mogą spełniać przesłanki niedozwolonych postanowień umownych. Z racji postępowania się wzorcami umownymi w obrocie z konsumentami Spółka powinna zwrócić szczególną uwagę na przepisy art. 385¹ § 1 i art. 385³ Kodeksu cywilnego oraz zakaz wynikający z art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Należy także zauważyć, że tworzenie wzorców umów, zwłaszcza dokonywane przez profesjonalny podmiot, nie jest przypadkowe. Nie jest też efektem spontanicznych działań. Przeciwnie, w przekonaniu Prezesa Urzędu, każde postanowienie wzorca umowy jest szczegółowo analizowane i dobierane pod kątem wywoływanych nim skutków. Doświadczenie życiowe wskazuje, że tworzenie wzorców umów, które pociągają za sobą znaczne zaangażowanie czasowe, a także merytoryczne twórców i trud organizacyjny jest poprzedzone szczegółową analizą prawną tworzonych postanowień oraz analizą skutków, jakie one wywołują. Trudno zatem uznać, że klauzule stosowanych w ramach działalności gospodarczej wzorców umów były tworzone przypadkowo i niecelowo.

W ocenie Prezesa Urzędu wolą Spółki było takie ukształtowanie praw i obowiązków, które cechują się niekorzystną dla konsumentów asymetrią praw i obowiązków i pogarszają

ich sytuację względem przedsiębiorcy. Przedsiębiorca musiał sobie zdawać sprawę, że stosowane postanowienia ograniczają prawa konsumentów i naruszają ich interesy. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt skierowania do Przedsiębiorcy w dniu 13 marca 2023 r. wystąpienia Prezesa Urzędu w sprawie z zakresu ochrony konsumentów, w którym zostały wymienione m.in. postanowienia wskazane w pkt I.1 - I.7 wraz z uzasadnieniem ich potencjalnej abuzywności.

Prezes Urzędu zwraca uwagę na znaczącą wartość przedmiotu umowy, którą można określić w przedziale od kilkunastu do kilkudziesięciu tysięcy złotych. Kwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia były częścią wielu różnych stosowanych przez Spółkę wzorców umów, których przedmiotem był montaż instalacji fotowoltaicznej, pomy ciepła, pieca elektrycznego. Są to kosztowne instalacje i produkty, które konsumenci finansowali zarówno ze swoich oszczędności, jak i często pożyczek.

Wskazać również należy, że na podstawie wzorców umowy zawierających zakwestionowane postanowienia zostało zawartych łącznie [*informacja prawnie chroniona*] umowy (dowód: *karta 21*). Zgodnie z art. 111 uokik stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia i działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia. Przedsiębiorca działa jako profesjonalista, a stosowane przez niego postanowienia uderzają w konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. Zdaniem Prezesa Urzędu również skutki rynkowe omawianego naruszenia mają szeroki zakres z uwagi na skutki ekonomiczne i pozaekonomiczne, które wywołują lub mogły wywołać u konsumentów. Stąd stopień naruszeń zarzucanych Przedsiębiorcy należy ocenić jako znaczny.

Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również okres stosowania zakwestionowanych postanowień umownych. Postanowienia te znajdowały się we wskazanych w pkt I sentencji Decyzji wzorcach umów w okresie od 15 czerwca 2022 r. (dowód: *karty 100-verte, 316-verte, 321*) do 7 lipca 2023 r. (Spółka złożyła oświadczenie w piśmie z dnia 20 grudnia 2023 r. w zakresie przekazania Prezesowi Urzędu wzorców umowy stosowanych przez Spółkę do dnia otrzymania wezwania, dowód: *karta 100-verte*). Spółka zawarła ostatnie umowy z konsumentami w następujących datach: Umowa na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej w dniu 8 maja 2023 r. (dowód: *karta 78*), Umowa na montaż pompy ciepła w dniu 26 kwietnia 2023 r. (dowód: *karta 87*) Umowa na montaż pieca elektrycznego w dniu 28 lutego 2023 r. (dowód: *karta 352*). Fakt, że Spółka [*informacja prawnie chroniona*], nie dowodzi, że Spółka zaprzestała stosowania wzorców umów zawierających niedozwolone postanowienia umowne. Spółka w piśmie z dnia 20 grudnia 2023 r., w odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu z dnia 12 października 2023 r., oświadczyła *Załączamy wzorce umów stosowane przez spółkę od 2022 r. do dnia otrzymania wezwania. Załączone wzorce były stosowane przez spółkę od połowy czerwca 2022 r. (od 15.06.2022 r.) kiedy to nastąpiła zmiana wzorca umowy. (...)*". W związku z powyższym, Prezes Urzędu uznał, że Spółka stosowała ww. wzorce umów co najmniej do dnia otrzymania wezwania, tj. 7 lipca 2023 r. Zważywszy, że kwestionowane wzorce umów pozostawały w obrocie ponad rok, Prezes Urzędu ocenił okres wykorzystywania zakwestionowanych postanowień jako długotrwały.

Wskazać również należy, że Spółka, pomimo brzmienia klauzul wskazanych w pkt I.1. oraz I.6. sentencji niniejszej decyzji, które stanowią niedozwolone postanowienia umowne - nie obciążała konsumentów jakąkolwiek opłatą z tytułu postępowania reklamacyjnego, jak również żaden konsument nie został obciążony odsetkami za opóźnienie w przypadku płatności faktury po terminie jej wymagalności.

Powyższe okoliczności, w tym dotyczące okresu stosowania przez Spółkę niedozwolonych postanowień umownych, zostały wzięte pod uwagę przy ustalaniu wysokości

kwoty bazowej za stosowanie każdego ze wskazanych w pkt I sentencji Decyzji postanowienia.

W związku ze stosowaniem przez Am Eco Energy Sp. z o.o. niedozwolonych postanowień umownych wskazanych w pkt I sentencji decyzji, Prezes Urzędu zdecydował o nałożeniu na Spółkę 8 kar pieniężnych o zróżnicowanej wysokości, w zależności od wpływu danego postanowienia na sytuację ekonomiczną konsumentów, w tym rozmiar potencjalnych skutków finansowych tych postanowień dla konsumentów. Treść postanowień wskazanych w pkt I.5 i I.6 sentencji decyzji uzasadnia najbardziej surową ocenę tych klauzul, wynikającą z ryzyka poniesienia przez konsumenta dodatkowych znacznych kosztów związanych z nienależytym wykonaniem zobowiązania przez Spółkę. Mając na uwadze, że postanowienia wskazane w pkt I.5 i I.6 sentencji decyzji wywołują najbardziej dotkliwe skutki dla konsumentów, kary pieniężne za stosowanie tych postanowień są najwyższe.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.1 sentencji decyzji.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.1. sentencji decyzji odnosi się do ustalenia przez Spółkę terminu płatności części wynagrodzenia z tytułu realizacji przez wykonawcę umowy na 2 dni od daty wystawienia faktury VAT.

W zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.1 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcu umownym stworzonym przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Ustalony przez Spółkę krótki termin płatności nie uwzględnia czasu wysłania faktury przez Przedsiębiorcę oraz czasu realizacji zapłaty faktury przez konsumenta, co może wpłynąć na niewywiązanie się konsumenta z zobowiązania w terminie. W skrajnych przypadkach może doprowadzić do sytuacji, iż konsument otrzyma fakturę po wskazanym na niej terminie, co będzie oznaczało, iż przedsiębiorca będzie mógł domagać się od niego dodatkowego świadczenia w postaci odsetek zastrzeżonych w razie opóźnienia w płatności, których wartość może wynieść nawet do kilkuset złotych. Natomiast do naruszenia pozaekonomicznego interesu konsumenta w tym przypadku dochodzi między innymi poprzez nierzetelne traktowanie.

Należy także zauważyć, że kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w każdym z trzech wzorców umów stosowanych przez Spółkę, tj. „Umowie na montaż pompy ciepła”, „Umowie na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” oraz „Umowie na montaż pieca elektrycznego”.

W ocenie Prezesa Urzędu stopień naruszenia zarzucanego Spółce jest znaczny. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długotrwały okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Wskazane okoliczności naruszenia przepisów zostały omówione powyżej.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [*informacja prawnie chroniona*] % obrotu Przedsiębiorcy, tj. [*informacja prawnie chroniona*] zł (słownie: [*informacja prawnie chroniona*]).

Prezes Urzędu uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują okoliczności łagodzące, uzasadniające obniżenie kwoty bazowej kary, w szczególności za taką okoliczność nie można uznać zaprzestania zawierania umów przez Przedsiębiorcę w związku z [informacja prawnie chroniona] i objęcie Spółki postępowaniem restrukturyzacyjnym. Ponadto, zwrócić należy uwagę, że Spółka nawet na skutek wystąpienia Prezesa UOKiK, wskazującego na możliwe naruszenie przez Spółkę przepisu art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie zaprzestała stosowania postanowień wskazanych w ww. wystąpieniu. Spółka, także w odpowiedzi na otrzymane zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorców umów za niedozwolone, wskazała dlaczego, jej zdaniem, zakwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienia nie stanowią przykładów nadużyć i nie stanowią postanowień wzorców umowy, które winny być uznane za niedozwolone postanowienia umowne.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał znaczny zasięg terytorialny naruszenia, obejmujący terytorium całego kraju. Wskazać należy, że z oferty usług świadczonych przez Przedsiębiorcę mógł potencjalnie skorzystać każdy konsument, bez względu na miejsce zamieszkania. Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał też umyślność stwierdzonego naruszenia.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [informacja prawnie chroniona] %, zaś okoliczność obciążająca w postaci umyślności stwierdzonego naruszenia uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja prawnie chroniona] %.

Wskazane powyżej okoliczności obciążające oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja prawnie chroniona] %.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt I.1 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **6 476 zł (słownie: sześć tysięcy czterysta siedemdziesiąt sześć złotych)** w zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja prawnie chroniona] % obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2023 r. oraz stanowi [informacja prawnie chroniona] % maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.1 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.2 sentencji decyzji.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.2 sentencji decyzji wprowadza fikcję, iż postanowienia zawarte we wzorcu zostały uzgodnione indywidualnie w wyniku negocjacji, choć wiadomo, że konsument nie współkształtował ich treści, gdyż podstawę stosunku prawnego istniejącego między stronami stanowi wzorzec umowy oferowany przez Przedsiębiorcę.

W zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.2 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcu umownym stworzonym przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż

kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Zakwestionowane postanowienie może być rozumiane przez konsumenta - stronę umowy, jako rezygnacja z ochrony przysługującej mu na podstawie przepisu art. 385¹ k.c. W konsekwencji może powodować ono u konsumenta błędne przekonanie co do zakresu przysługujących mu praw. Powoduje ono bowiem powstanie po jego stronie bezzasadnego przeświadczenia, iż na skutek przeczytania wzorca umowy i podpisania umowy w takim brzmieniu traci on prawo do dochodzenia swoich praw wynikających ze stosowania przez Przedsiębiorcę zakazanych postanowień umownych (niedozwolonych postanowień umownych). Stosowanie wskazanego postanowienia może prowadzić do niekorzystnego ukształtowania sytuacji ekonomicznej konsumenta na skutek zaniechania przez niego dochodzenia swoich praw i roszczeń pomimo występowania w umowie niedozwolonych postanowień umownych. Powoduje to również naruszenie interesów pozaekonomicznych poprzez wywołanie poczucia niesprawiedliwości.

Należy także zauważyć, że kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w każdym z trzech wzorców umów stosowanych przez Spółkę, tj. „Umowie na montaż pompy ciepła”, „Umowie na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” oraz „Umowie na montaż pieca elektrycznego”.

W ocenie Prezesa Urzędu stopień naruszenia zarzucanego Spółce jest znaczny. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długotrwały okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Wskazane okoliczności naruszenia przepisów zostały omówione powyżej.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu Przedsiębiorcy, tj. *[informacja prawnie chroniona]* zł (słownie: *[informacja prawnie chroniona]*).

Prezes Urzędu uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują okoliczności łagodzące, uzasadniające obniżenie kwoty bazowej kary, w szczególności za taką okoliczność nie można uznać zaprzestania zawierania umów przez Przedsiębiorcę w związku z *[informacja prawnie chroniona]* i objęcie Spółki postępowaniem restrukturyzacyjnym.

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał znaczny zasięg terytorialny naruszenia, obejmujący terytorium całego kraju. Wskazać należy, że z oferty usług świadczonych przez Przedsiębiorcę mógł potencjalnie skorzystać każdy konsument, bez względu na miejsce zamieszkania. Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał też umyślność stwierdzonego naruszenia.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o *[informacja prawnie chroniona]*%, zaś okoliczność obciążająca w postaci umyślności stwierdzonego naruszenia uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Wskazane powyżej okoliczności obciążające oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt 1.2 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **6 476 zł (słownie: sześć tysięcy czterysta siedemdziesiąt sześć złotych)** w zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2023 r. oraz stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.2. sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.3 sentencji decyzji.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.3 sentencji decyzji jest odgórnym oświadczeniem narzuconym konsumentowi o otrzymaniu wszystkich załączników do umowy. Kwestionowane postanowienie stwarza fikcję otrzymania przez konsumenta wzorców umów. W ten sposób Przedsiębiorca zwalnia się ze spoczywającego na nim obowiązku wykazania, że poszczególne wzorce umów (załączniki do umowy) przekazał konsumentowi.

W zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.3 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcu umownym stworzonym przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

W kwestionowanym postanowieniu wzorce umów (załączniki) nie są dokładnie opisane. Przedsiębiorca, poza jednym załącznikiem („formularz odstąpienia”) nie wskazał dokładnych nazw wzorców umów, ograniczając się do numeracji załączników („załącznik nr 1, 2”). Zacytowane brzmienie klauzuli daje Przedsiębiorcy możliwość nadużyć, jako że może on wskazać na dowolny wzorzec umowy, niekoniecznie ten, który był przedłożony konsumentowi w momencie podpisywania umowy. W konsekwencji, konsument może być zobowiązany do poniesienia dodatkowych kosztów, wynikających z wzorców umowy, które w rzeczywistości nie zostały mu doręczone. Spór co do doręczenia określonych wzorców umów powoduje również stres u konsumentów oraz zmusza ich do poświęcenia czasu na wyjaśnienie sytuacji z Przedsiębiorcą, a tym samym narusza pozaekonomiczne interesy konsumentów

Należy także zauważyć, że kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w każdym z trzech wzorców umów stosowanych przez Spółkę, tj. „Umowie na montaż pompy ciepła”, „Umowie na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” oraz „Umowie na montaż pieca elektrycznego”.

W ocenie Prezesa Urzędu stopień naruszenia zarzucanego Spółce jest znaczny. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długotrwały okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Wskazane okoliczności naruszenia przepisów zostały omówione powyżej.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [*informacja prawnie chroniona*] % obrotu Przedsiębiorcy, tj. [*informacja prawnie chroniona*] zł (słownie: [*informacja prawnie chroniona*]).

Prezes Urzędu uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują okoliczności łagodzące, uzasadniające obniżenie kwoty bazowej kary, w szczególności za taką okoliczność nie można uznać zaprzestania zawierania umów przez Przedsiębiorcę w związku z [*informacja prawnie chroniona*] i objęcie Spółki postępowaniem restrukturyzacyjnym

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał znaczny zasięg terytorialny naruszenia, obejmujący terytorium całego kraju. Wskazać należy, że z oferty usług świadczonych przez Przedsiębiorcę mógł potencjalnie skorzystać każdy konsument, bez względu na miejsce zamieszkania. Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał też umyślność stwierdzonego naruszenia.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o *[informacja prawnie chroniona]*%, zaś okoliczność obciążająca w postaci umyślności stwierdzonego naruszenia uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Wskazane powyżej okoliczności obciążające oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt I.3 sentencji niniejszej decyzji na kwotę 6 476 zł (słownie: sześć tysięcy czterysta siedemdziesiąt sześć złotych) w zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2023 r. oraz stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.3 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.4 sentencji decyzji.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.4 sentencji decyzji odnosi się do nałożenia na konsumenta bezwzględnego obowiązku dokonania odbioru końcowego w dniu zgłoszenia zakończenia robót pod rygorem jednostronnego podpisania przez Spółkę protokołu odbioru końcowego.

W zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.4 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcu umownym stworzonym przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Samodzielne sporządzenie przez wykonawcę protokołu odbioru ma doniosłe konsekwencje dla konsumenta w postaci utraty prawa do zgłoszenia ewentualnych zastrzeżeń w zakresie prawidłowego wykonania umowy, a jednocześnie wiąże się z obowiązkiem zapłaty żądanej przez kontrahenta ceny za wykonane roboty. W przedmiotowym przypadku może zostać naruszony interes ekonomiczny konsumenta, będzie on bowiem zobowiązany do zapłaty za roboty, których efekty mogą nie być dla niego zadowalające. Natomiast do naruszenia pozaekonomicznego interesu konsumenta w tym przypadku dochodzi między innymi poprzez nierzetelne traktowanie.

Należy także zauważyć, że kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w dwóch z trzech wzorców umów stosowanych przez Spółkę, tj. „Umowie na montaż pompy ciepła”, „Umowie na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej”.

W ocenie Prezesa Urzędu stopień naruszenia zarzucanego Spółce jest znaczny. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długotrwały okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Wskazane okoliczności naruszenia przepisów zostały omówione powyżej.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu Przedsiębiorcy, tj. *[informacja prawnie chroniona]* zł (słownie: *[informacja prawnie chroniona]*).

Prezes Urzędu uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują okoliczności łagodzące, uzasadniające obniżenie kwoty bazowej kary, w szczególności za taką okoliczność nie można uznać zaprzestania zawierania umów przez Przedsiębiorcę w związku z *[informacja prawnie chroniona]* i objęcie Spółki postępowaniem restrukturyzacyjnym

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał znaczny zasięg terytorialny naruszenia, obejmujący terytorium całego kraju. Wskazać należy, że z oferty usług świadczonych przez Przedsiębiorcę mógł potencjalnie skorzystać każdy konsument, bez względu na miejsce zamieszkania. Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał też umyślność stwierdzonego naruszenia.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o *[informacja prawnie chroniona]*%, zaś okoliczność obciążająca w postaci umyślności stwierdzonego naruszenia uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Wskazane powyżej okoliczności obciążające oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt I.4 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **7 401 zł (słownie: siedem tysięcy czterysta jeden złotych)** w zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2023 r. oraz stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.4 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.5. sentencji decyzji.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.5. sentencji decyzji odnosi się do wyłączenia odpowiedzialności Przedsiębiorcy względem konsumenta. Wskutek brzmienia kwestionowanego postanowienia wykonawca ograniczył swoją odpowiedzialność odszkodowawczą, uchylając się od obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przez działanie i zaniechanie podmiotów, z których pomocą wykonuje zobowiązanie, o których mowa w art. 474 k.c. („Wykonawca nie ponosi odpowiedzialności (...) za błędy wykonawcze i projektowe osób trzecich”).

W zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.5. sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcu umownym stworzonym przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie klauzuli niedozwolonej jest przejawem

nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

W niniejszym przypadku dochodzi do naruszenia przede wszystkim interesów ekonomicznych konsumentów. Przedsiębiorca stawia się w sytuacji, w której pomimo zasady równorzędności stosunków cywilnoprawnych, przetrzuca na konsumenta ryzyko niewykonania bądź nienależytego wykonania umowy z przyczyn, za które zwykle przedsiębiorca ponosi odpowiedzialność. W konsekwencji konsument będzie zobowiązany do poniesienia kosztów, które mogą powstać wskutek nienależytego wykonania zobowiązania przedsiębiorcy. Ponoszenie dodatkowych kosztów może również skutkować naruszeniem interesów pozaekonomicznych, poprzez narażenie go na stres oraz nierzetelne traktowanie.

Należy także zauważyć, że kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w każdym z trzech wzorców umów stosowanych przez Spółkę, tj. „Umowie na montaż pompy ciepła”, „Umowie na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” oraz „Umowie na montaż pieca elektrycznego”.

W ocenie Prezesa Urzędu stopień naruszenia zarzucanego Spółce jest znaczny. Prezes Urzędu wziął pod uwagę również fakt, iż dana klauzula mogła wywołać znacznie bardziej dotkliwe skutki w sferze finansowej konsumentów, niż pozostałe zakwestionowane postanowienia, co z kolei przemawia za nałożeniem bardziej surowej kary. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długotrwały okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Wskazane okoliczności naruszenia przepisów zostały omówione powyżej.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [*informacja prawnie chroniona*]% obrotu Przedsiębiorcy, tj. [*informacja prawnie chroniona*] zł (słownie: [*informacja prawnie chroniona*]).

Prezes Urzędu uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują okoliczności łagodzące, uzasadniające obniżenie kwoty bazowej kary, w szczególności za taką okoliczność nie można uznać zaprzestania zawierania umów przez Przedsiębiorcę w związku z [*informacja prawnie chroniona*] i objęcie Spółki postępowaniem restrukturyzacyjnym

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał znaczny zasięg terytorialny naruszenia, obejmujący terytorium całego kraju. Wskazać należy, że z oferty usług świadczonych przez Przedsiębiorcę mógł potencjalnie skorzystać każdy konsument, bez względu na miejsce zamieszkania. Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał też umyślność stwierdzonego naruszenia.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [*informacja prawnie chroniona*]%, zaś okoliczność obciążająca w postaci umyślności stwierdzonego naruszenia uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [*informacja prawnie chroniona*%].

Wskazane powyżej okoliczności obciążające oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [*informacja prawnie chroniona*%].

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt 1.5. sentencji niniejszej decyzji na kwotę **8 326 zł (słownie: osiem tysięcy trzysta dwadzieścia sześć złotych)** w zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [*informacja prawnie chroniona*]% obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2023 r. oraz stanowi [*informacja prawnie chroniona*]% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.5 sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.6 sentencji decyzji.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.6 sentencji decyzji odnosi się do zastrzeżenia sobie przez Przedsiębiorcę prawa do obciążania konsumenta wszelkimi kosztami postępowania reklamacyjnego w przypadkach nieuzasadnionej reklamacji. Jako naganne należy ocenić przenoszenie ryzyka gospodarczego na konsumentów i obciążanie ich kosztami związanymi ze zgłaszanymi reklamacjami.

W zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.6 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcu umownym stworzonym przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Wskazane postanowienie prowadzi do zniechęcenia konsumentów do wnoszenia przysługujących im roszczeń z tytułu braku zgodności rzeczy sprzedanej z umową bądź udzielonej gwarancji, z obawy o obciążenie ich wysokimi kosztami postępowania reklamacyjnego. Ryzyko obciążenia wysokimi kosztami ogranicza możliwość realnego skorzystania przez konsumenta z uprawnień przewidzianych w umowie. W niniejszym przypadku dochodzi do naruszenia przede wszystkim interesów ekonomicznych konsumentów, ponieważ to konsument może być zobowiązany do poniesienia kosztów postępowania reklamacyjnego.

Konieczność poniesienia dodatkowych kosztów związanych ze zgłoszeniem reklamacyjnym powoduje również stres u konsumentów oraz zmusza ich do poświęcenia czasu na wyjaśnienie sytuacji z Przedsiębiorcą, a tym samym narusza pozaekonomiczne interesy konsumentów.

Należy także zauważyć, że kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w każdym z trzech wzorców umów stosowanych przez Spółkę, tj. „Umowie na montaż pompy ciepła”, „Umowie na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” oraz „Umowie na montaż pieca elektrycznego”.

W ocenie Prezesa Urzędu stopień naruszenia zarzucanego Spółce jest znaczny, tym bardziej zważając na wpływ postanowienia na sytuację ekonomiczną konsumentów, co uzasadnia bardziej surową ocenę postanowienia wskazanego w pkt. I.6 sentencji decyzji. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długotrwały okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Wskazane okoliczności naruszenia przepisów zostały omówione powyżej.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie [*informacja prawnie chroniona*]% obrotu Przedsiębiorcy, tj. [*informacja prawnie chroniona*] zł (słownie: [*informacja prawnie chroniona*]).

Prezes Urzędu uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują okoliczności łagodzące, uzasadniające obniżenie kwoty bazowej kary, w szczególności za taką

okoliczność nie można uznać zaprzestania zawierania umów przez Przedsiębiorcę w związku z [informacja prawnie chroniona] i objęcie Spółki postępowaniem restrukturyzacyjnym

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał znaczny zasięg terytorialny naruszenia, obejmujący terytorium całego kraju. Wskazać należy, że z oferty usług świadczonych przez Przedsiębiorcę mógł potencjalnie skorzystać każdy konsument, bez względu na miejsce zamieszkania. Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał też umyślność stwierdzonego naruszenia.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o [informacja prawnie chroniona]%, zaś okoliczność obciążająca w postaci umyślności stwierdzonego naruszenia uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o [informacja prawnie chroniona]%

Wskazane powyżej okoliczności obciążające oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o [informacja prawnie chroniona]%

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt I.6 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **8 326 zł (słownie: osiem tysięcy trzysta dwadzieścia sześć złotych)** w zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi [informacja prawnie chroniona]% obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2023 r. oraz stanowi [informacja prawnie chroniona]% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.6. sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.7 sentencji decyzji.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.7 sentencji decyzji odnosi się do ustalenia przez Przedsiębiorcę wyłącznej właściwości sądu właściwego dla miejsca siedziby wykonawcy. Zakwestionowane postanowienie narzuca rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy i konkretnych okoliczności faktycznych może nie być miejscowo właściwy.

W zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.7 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte we wzorcu umownym stworzonym przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Kwestionowane postanowienie może pozbawić konsumentów możliwości dochodzenia roszczeń przed sądem właściwym według przepisów k.p.c. Może więc zostać naruszony interes ekonomiczny konsumenta, który może być narażony na dodatkowe koszty związane z dojazdami do sądu. Ponadto treść postanowienia może wprowadzać konsumenta w błąd co do przysługujących mu praw i jest nierzetelnym traktowaniem, co narusza interesy pozaekonomiczne.

Należy także zauważyć, że kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w każdym z trzech wzorców umów stosowanych przez Spółkę, tj. „Umowie na montaż pompy

ciepła”, „Umowie na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” oraz „Umowie na montaż pieca elektrycznego”.

W ocenie Prezesa Urzędu stopień naruszenia zarzucanego Spółce jest znaczny. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długotrwały okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Wskazane okoliczności naruszenia przepisów zostały omówione powyżej.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu Przedsiębiorcy, tj. *[informacja prawnie chroniona]* zł (słownie: *[informacja prawnie chroniona]*).

Prezes Urzędu uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują okoliczności łagodzące, uzasadniające obniżenie kwoty bazowej kary, w szczególności za taką okoliczność nie można uznać zaprzestania zawierania umów przez Przedsiębiorcę w związku z *[informacja prawnie chroniona]* i objęcie Spółki postępowaniem restrukturyzacyjnym

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał znaczny zasięg terytorialny naruszenia, obejmujący terytorium całego kraju. Wskazać należy, że z oferty usług świadczonych przez Przedsiębiorcę mógł potencjalnie skorzystać każdy konsument, bez względu na miejsce zamieszkania. Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał też umyślność stwierdzonego naruszenia.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o *[informacja prawnie chroniona]*%, zaś okoliczność obciążająca w postaci umyślności stwierdzonego naruszenia uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Wskazane powyżej okoliczności obciążające oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt I.7 sentencji niniejszej decyzji na kwotę **5 551 zł (słownie: pięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt jeden złotych)** w zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2023 r. oraz stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.7. sentencji niniejszej decyzji.

Kara pieniężna z tytułu stosowania niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.8 sentencji decyzji.

Postanowienie wzorca umowy, o którym mowa w pkt I.8 sentencji decyzji jest odgórnym oświadczeniem narzuconym konsumentowi o nieodwołalnej, nieodpłatnej zgodzie na wykonanie oraz wykorzystywanie przez Przedsiębiorcę materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot umowy. Na podstawie tego postanowienia Spółka ma możliwość bezterminowego i nieograniczonego wykorzystania materiałów zdjęciowych przedstawiających przedmiot umowy stanowiący własność konsumenta dla własnych działań reklamowych, bez ponoszenia opłat.

W zakresie stosowania przez Przedsiębiorcę niedozwolonego postanowienia umownego we wzorcu umowy, o którym mowa w pkt I.8 sentencji decyzji, Prezes Urzędu przy nakładaniu kary uwzględnił okoliczność, że kwestionowane postanowienie zostało zawarte

we wzorcu umownym stworzonym przez Przedsiębiorcę jako profesjonalistę i stosowanym wobec konsumentów jako słabszych uczestników obrotu. W ocenie Prezesa Urzędu, nie ma wątpliwości, że zastosowanie klauzuli niedozwolonej jest przejawem nierównorzędnego traktowania konsumentów. Prezes Urzędu wziął przy tym pod uwagę, iż kwestionowane postanowienie wywołuje negatywne skutki w odniesieniu do zarówno ekonomicznych, jak i pozaekonomicznych interesów konsumentów.

Konsument zostaje pozbawiony możliwości świadomego i swobodnego wyrażenia zgody na utrwalenie i rozpowszechnianie zdjęć przedstawiających przedmiot umowy (stanowiący własność konsumenta) oraz ewentualnych korzyści finansowych z tytułu wykorzystania ww. materiałów zdjęciowych. Do naruszenia pozaekonomicznego interesu konsumenta w tym przypadku dochodzi między innymi poprzez nierzetelne traktowanie.

Należy także zauważyć, że kwestionowane postanowienie zostało zamieszczone w każdym z trzech wzorców umów stosowanych przez Spółkę, tj. „Umowie na montaż pompy ciepła”, „Umowie na wykonanie i montaż instalacji fotowoltaicznej” oraz „Umowie na montaż pieca elektrycznego”.

W ocenie Prezesa Urzędu stopień naruszenia zarzucanego Spółce jest znaczny. Prezes Urzędu rozstrzygając wagę naruszeń uwzględnił również długotrwały okres stosowania zakwestionowanego postanowienia. Wskazane okoliczności naruszenia przepisów zostały omówione powyżej.

Na tej podstawie Prezes Urzędu ustalił kwotę bazową kary na poziomie *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu Przedsiębiorcy, tj. *[informacja prawnie chroniona]* zł w (słownie: *[informacja prawnie chroniona]*)

Prezes Urzędu uznał, że w przedmiotowej sprawie nie występują okoliczności łagodzące, uzasadniające obniżenie kwoty bazowej kary, w szczególności za taką okoliczność nie można uznać zaprzestania zawierania umów przez Przedsiębiorcę w związku z *[informacja prawnie chroniona]* i objęcie Spółki postępowaniem restrukturyzacyjnym

Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał znaczny zasięg terytorialny naruszenia, obejmujący terytorium całego kraju. Wskazać należy, że z oferty usług świadczonych przez Przedsiębiorcę mógł potencjalnie skorzystać każdy konsument, bez względu na miejsce zamieszkania. Za okoliczność obciążającą Prezes Urzędu uznał też umyślność stwierdzonego naruszenia.

Okoliczność obciążająca w postaci znacznego zasięgu terytorialnego naruszenia uzasadnia w ocenie Prezesa Urzędu podwyższenie kwoty bazowej o *[informacja prawnie chroniona]*%, zaś okoliczność obciążająca w postaci umyślności stwierdzonego naruszenia uzasadnia zwiększenie kwoty bazowej kary o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Wskazane powyżej okoliczności obciążające oraz przyznane im wagi powodują podwyższenie kwoty bazowej łącznie o *[informacja prawnie chroniona]*%.

Uwzględniając powyższe, Prezes Urzędu ustalił wysokość kary za stosowanie niedozwolonego postanowienia wzorca umowy określonego w pkt I.8 sentencji niniejszej decyzji na kwotę 5 551 zł (słownie: pięć tysięcy pięćset pięćdziesiąt jeden złotych) w zaokrągleniu do pełnych złotych. Kwota ustalonej wyżej kary stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% obrotu osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2023 r. oraz stanowi *[informacja prawnie chroniona]*% maksymalnego wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 uokik.

Kara ta jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki.

W związku z powyższym Prezes Urzędu orzekł jak w pkt III.8 sentencji niniejszej decyzji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania, zamieszczone w pkt. IV decyzji.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 uokik, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 uokik, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

Zgodnie z art. 263 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572; dalej również: k.p.a.) w zw. z art. 83 uokik do kosztów postępowania zalicza się koszty podróży i inne należności świadków i biegłych oraz stron w przypadkach przewidzianych w art. 56 tej ustawy, a także koszty spowodowane oględzinami na miejscu, jak również koszty doręczenia stronom pism urzędowych, a także koszty mediacji. Zgodnie zaś z art. 264 § 1 k.p.a. w zw. z art. 83 uokik jednocześnie z wydaniem decyzji organ administracji publicznej ustali w drodze postanowienia wysokość kosztów postępowania, osoby zobowiązane do ich poniesienia oraz termin i sposób ich uiszczenia.

W punkcie I. sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu w wyniku przeprowadzonego postępowania w sprawie o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone stwierdził naruszenie przez Am Eco Energy Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie art. 23a uokik. Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 uokik pozwalająca na obciążenie przedsiębiorcy kosztami przeprowadzonego postępowania, którymi są dla Prezesa Urzędu wydatki w łącznej kwocie 61,00 zł (słownie: sześćdziesiąt jeden złotych) związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją ze stroną niniejszego postępowania.

Koszty niniejszego postępowania Przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 5110101010007878223100000 w terminie **14 dni od uprawomocnienia się decyzji.**

Mając powyższe na względzie, postanowiono jak w pkt. IV sentencji decyzji.

Pouczenia

Zgodnie z art. 112 ust. 3 u.o.k.k. karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP o/o Warszawa Nr **51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.**

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 uokik, w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury w Łodzi.

W przypadku kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach - zawartego w pkt. IV sentencji decyzji - na podstawie art. 264 § 2 k.p.a. w związku z art. 83 uokik oraz stosowanie do art. 81 ust. 5 tej ustawy w związku z art. 479³² § 1 k.p.c., Przedsiębiorcy przysługuje prawo wniesienia zażalenia do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów - Delegatury w Łodzi.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 959 ze zm. dalej: „ukssc”) odwołanie od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 1000 zł. Z kolei, zgodnie z art. 32 ust. 2 tej ustawy, zażalenie na postanowienie Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów podlega opłacie stałej w kwocie 500 zł. Opłatę od odwołania lub zażalenia należy uiścić na rachunek bankowy Sądu

Okręgowego w Warszawie albo w kasie tego sądu lub w inny sposób, zgodnie z informacjami podanymi przez Sąd. Na stronie internetowej Sądu Okręgowego w Warszawie oraz na tablicy ogłoszeń w budynku Sądu dostępne są informacje o: 1) funkcjonujących kasach sądu, w których można uiścić opłatę sądową; 2) możliwych sposobach uiszczania opłat sądowych w formie bezgotówkowej; 3) numerach rachunków bieżących dochodów sądu, na które można dokonywać wpłat.

Zgodnie z art. 103 ust. 1 i ust. 2 ukssc, sąd może przyznać zwolnienie od kosztów sądowych osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej niebędącej osobą prawną, której ustawa przyznaje zdolność prawną, jeżeli wykazała, że nie ma dostatecznych środków na ich uiszczenie. Spółka handlowa powinna wykazać także, że jej wspólnicy albo akcjonariusze nie mają dostatecznych środków na zwiększenie majątku spółki lub udzielenie spółce pożyczki. Zgodnie z art. 105 ust. 1 zd.1 ukssc, wniosek o przyznanie zwolnienia od kosztów sądowych należy zgłosić na piśmie lub ustnie do protokołu w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

Stosownie do treści art. 117 § 1, § 3 i § 4 zd. 1 k.p.c., strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Osoba prawna lub inna jednostka organizacyjna, której ustawa przyznaje zdolność sądową, niezwolniona przez sąd od kosztów sądowych, może się domagać ustanowienia adwokata lub radcy prawnego, jeżeli wykaże, że nie ma dostatecznych środków na poniesienie kosztów wynagrodzenia adwokata lub radcy prawnego. Wniosek o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego strona zgłasza wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych lub osobno, na piśmie lub ustnie do protokołu, w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy.

*Z upoważnienia
Prezesa
Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury UOKiK w Łodzi*

Tomasz Dec